

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ပိုးလောင်းကျေးရွာ

ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု

ပြင်စလူမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၄

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆

၂.၂ ပိုးလောင်းကျေးရွာအကြောင်း----- ၇

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၉

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၁

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်----- ၁၇

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၉

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၂

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၄

၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၈

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၃၀

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၃၂

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၃၄

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၅

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၅

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၈

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၉

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၄၀

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၄၂

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၄

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၄၄

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်တင်ပြမှုကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ Department for International Development (DFID) ၏ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အက်ရှင်အေဒ် (မြန်မာ)နှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့မှ ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပေါ်ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်”မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်း များနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူဖြစ် Plan International Myanmar မှ ဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန် ပုံစံများ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ အမျိုးမျိုးသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော်ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၊ ပိုးလောင်းအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။

- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုစီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာမြို့နယ်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်ခွဲ ပိုးလောင်းအုပ်စုတွင် တည်ရှိသော ရွာတစ်ရွာ ဖြစ်ပါသည်။ ရွာ၏ အရှေ့ဘက်တွင် ပိုင်းလောင်းနှင့် လှိုင်းဘုန်းသို့ ဆက်သွယ်ထားသော ကားလမ်းမကြီးရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင် အောင်လှိုင်ကျေးရွာရှိပြီး အနောက်တောင်ဘက်တွင် ကိုင်းသောင်ကျေးရွာရှိပါသည်။ ရွာ၏ အရှေ့တောင် တွင် ဧရာရွာရှိပြီး မြောက်ဘက်တွင် ခိုင်သင်ကျေးရွာ၊ ပိုးလောင်းလေးကျေးရွာ၊ ဒေါင်ချောင်းကျေးရွာတို့ တည်ရှိပါသည်။ ချမ်းသကုန်းကျေးရွာသည် ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အနောက်တောင်ဘက်တွင် တည်ရှိပြီး ကမ္မလာတစ်ပင်သည် ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အနောက်ဘက်တွင် တည်ရှိပါသည်။ ၎င်းကျေးရွာများသည် ပိုးလောင်းကျေးရွာကို ဝိုင်းရံထားပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာမှ ဘိုကလေးမြို့၊ လပွတ္တာမြို့၊

မော်ကျွန်းမြို့များသို့ သွားလျှင် (၆) နာရီစီးသွားရပါသည်။ အောင်လှိုင်ကျေးရွာသို့သွားလျှင် (၁)နာရီ ကျော်သွားရပြီး ကိုင်းသောင်ကျေးရွာသို့ သွားလျှင် (၁) နာရီသွားရပါသည်။ ချမ်းသာကုန်းကျေးရွာသို့ ကုန်းကြောင်းသွားလျှင် မိနစ် (၄၀) သွားရပြီး သင်္ဘောဖြင့်သွားလျှင် ချောင်းပတ်ရသဖြင့် (၂)နာရီလောက် သွားရပါသည်။ ဧရာကျေးရွာသို့သွားလျှင် မိနစ် (၄၀) သွားရပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အရှေ့ဘက်နှင့် တောင်ဘက်တွင် ရေများဝိုင်းရန် ထားပါသည်။

၂.၂ ပိုးလောင်းကျေးရွာအကြောင်း

ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာမြို့နယ်၊ ပြင်စလူမြို့နယ်ခွဲ၊ ပိုးလောင်းအုပ်စုတွင် တည်ရှိသော ရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် မြန်မာသက္ကရာဇ် (၁၂၆၃) ခုနှစ်၊ ခရစ်သက္ကရာဇ် (၁၉၀၂) ခုနှစ်က စတင်တည်ထောင်ခဲ့ကြောင်းကို သိရှိရပါသည်။ ပိုးလောင်းဟု အမည်ခေါ်တွင်ခြင်းမှာ ရွာချောင်းကြီးအတွင်းမှ ရွှေလောင်းလှေကြီး (၉)စီးကို တွေ့ရှိပြီး ရွာ၏ အမည်ကို (၉)လောင်းဟု ခေါ်ဆိုရာမှ ယခုနောက်ပိုင်း ပိုးလောင်းဟုပြောင်းလဲခေါ်ဆိုခဲ့ကြပါသည်။

၁၉၀၂-၁၉၁၀

အိမ်ခြေ (၁၀) လုံးဖြင့် ရွာလမ်းများကို သစ်မောင်းသားများဖြင့် စတင် ခင်လျှောက်ကြသည်။ သား၊ ငါး၊ ပုစွန်ရှာဖွေခြင်းဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုခဲ့ကြသည်။

၁၉၁၀-၁၉၂၅

လူနေအိမ် (၃၀) ခန့်နှင့် ရွာကို ဆက်လက်ပြီးနေထိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရွာလူကြီးဦးပိုင်းအုပ်ချုပ်ကာ နေထိုင်ခဲ့တယ် (၁၉၂၅)တွင် ကရင်သူပုန်များဝင်ရောက်ခဲ့ကြတယ်။

၁၉၃၅-၁၉၄၅

ဘာသာရေးဘုန်းကြီးကျောင်းအား ခန့်မိုးဖြင့် ဆောက်လုပ်ကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်။ (၁၉၃၅)ခုနှစ်တွင် ရေကြီးခဲ့ပြီး ရွာလမ်းများပျက်စီးသောကြောင့် သစ်မောင်းသားများဖြင့် ပြန်လည်ခင်းကာ လမ်းဖောက်ခဲ့ကြ သည်။ ကျောင်းဆရာ ရောက်လာပြီး စာသင်စရာကျောင်းမရှိ။ ဆက်သွယ်ရေးအဖြစ်လှေကိုသာ အားကိုး ကြရပါသည်။

၁၉၃၅-၁၉၄၅

အိမ်ခြေ (၆၀) ရှိလာတယ်။ ရောင်းဝယ်မှုအဖြစ်ဈေးဆိုင် (၂) တည်ရှိလာတယ်။ လှေကို စက်ဖြင့် တက်ကာမောင်းနှင်သွားလာကြသည်။ လယ်မြေများကို စတင်လုပ်ကိုင်လာကြသည်။

၁၉၄၅-၁၉၅၅

ဂျပန်များရွာကို ဝင်ရောက်လာတယ်။ နေအိမ်များတွင် ခေတ္တသာနေထိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ တံငါလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်လာကြပြီး ပိုက်သူကြီး ဦးသောင်းရွှေနှင့် တံငါသည် (၁၅)ဦးခန့်ရှိလာကြသည်။ အိမ်ခြေ (၁၀၀) ခန့်ရှိလာကြသည်။ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းအား ကျောင်းဆောင်သစ်အဖြစ် ပြုပြင်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းဆရာအဖြစ် အပြင်မှ လာရောက်စာသင်သော ဆရာရှိခဲ့သည်။

၁၉၅၅-၁၉၇၅

ရွာလူကြီး ဦးအောင်ဘု အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ ဝမ်းရောဂါနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါများ ဖြစ်ပွားခဲ့ကြတယ်။ ရေကြီးမှုရှိခဲ့ပြီး စဉ်အိုးများသာကွဲခဲ့တယ်။ ရွာကမ်းများပြိုတယ်။

၁၉၆၅-၁၉၇၅

အိမ်ခြေ (၂၀၀) ခန့်ရှိလာခဲ့သည်။ ရွာလုံခြုံရေးအဖြစ် ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့များအား လက်နက်များ ပေး၍ ရွာကိုကာကွယ်ခဲ့သည်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းကန်ဘေးရှိ ညောင် (၂) ပင်မှ သရဲခြောက်သောကြောင့် ရွာများထိပ်လန့်ခဲ့တယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းအား သစ်ကျောင်းများအဖြစ် ဆောက်လုပ်ခဲ့တယ်။ ရေတိုက်စား သောကြောင့် ကမ်းပါးပြို၍ ပို၍ကျယ်လာသည်။

ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ (၇၄၂)လုံး၊ အိမ်ထောင်စု (၇၉၉)စု၊ လူဦးရေစုစုပေါင်း (၃၄၉၀)ဦး တို့ နေထိုင်ပြီး ရပ်ကွက် (၆) ခုရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် ကျောင်းသူ/သား စုစုပေါင်း (၇၇၇) ယောက်ရှိပါသည်။ ကျောင်းဆရာ (၃) ဦး၊ ဆရာမ (၁၇)ဦး တို့ရှိပြီး ကျောင်းဆောင် (၃) ကျောင်း ရှိပါသည်။ ကျောင်းပျက်ကြီး (၁) ကျောင်းရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးအနေဖြင့် ဆေးပေးခန်း (၁)ခု (၁၆)ကုတင်ဆန့် ဆေးရုံလည်းရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် ဗမာလူမျိုးအများဆုံး နေထိုင်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ကြပါသည်။ (၁၆၆) ဦးမှာ လယ်လုပ်ငန်း၊ (၁၅၆) ဦးမှာ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျန်အိမ်ထောင်စုများမှာ ကျားလုပ်ကိုင် စားသောက် ကြပါသည်။ ၎င်းကျားလုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုများထဲတွင် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၂၅) စု ပါရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာသည်

ပင်လယ်ကျေးရွာတစ်ရွာ ဖြစ်သည့်အတွက် ရာသီဥတုပေါ်မှီတည်၍ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြရ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ လပွတ္တာမြို့သည် အနောက်ဘက်ရှိ ဘင်္ဂလား ပင်လယ်နှင့် နောက်ဘက်ရှိ ကပ္ပလီ ပင်လယ်တို့နှင့် ထိစပ်နေသည်။ မြို့၏ တည်ရှိပုံသည် အနောက် တောင် မုတ်သုံလေနှင့် ဘင်္ဂလားပင်လယ်နှင့် ကပ္ပလီပင်လယ်တို့မှ သက်ရောက်သော အခြား မိုးလေဝသအခြေအနေတို့ကို ရင်ဆိုင်ရသည်။

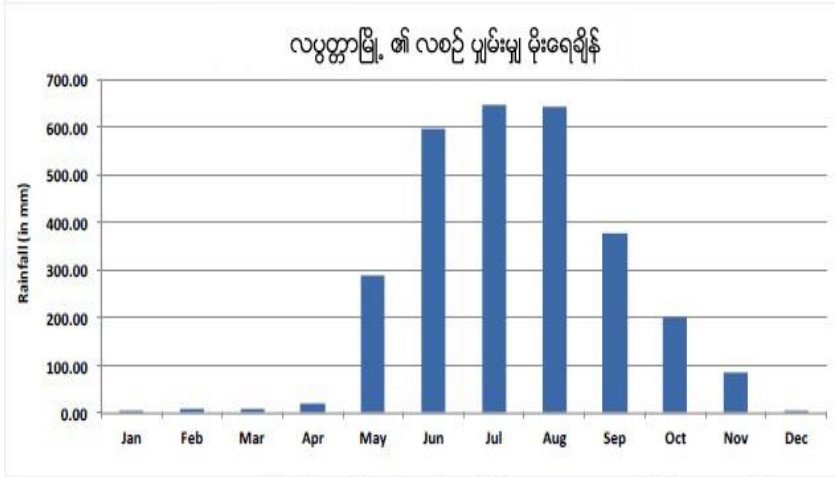

လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ မေလတွင် စတင်ပြီး ဇူလိုင်နှင့် ဩဂုတ်လ များတွင် အရှိန်အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ပြီး စက်တင်ဘာ လတွင် အရှိန်ပြန်၍ လျော့လာသည်။ မိုးရေချိန်သည် unimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည် (ပုံ ၃၈) ။ နိုင်ငံတော်လ-ဧပြီလမှာ မိုးရေချိန် ရရှိမှုမှာ မပြောပ လောက်ပေ။ ယင်မိုးရေချိန် ပုံစံမှာ မြို့နယ်အပေါ်တွင် အနောက်တောင် မုတ်သုံလေ လွှမ်းမိုးနေကြောင်းကို ဖော်ပြ နေသည်။

သို့ရာတွင် ဤပုံစံများတွင် ဆိုးရွားသည့် မိုးလေဝသဖြစ်ရပ် များသည် ဘင်္ဂလားပင်လယ် နှင့်/သို့ Andaman ပင်လယ် တစ်လျှောက်တွင် ဖြစ်ပေါ်ပြီး လပွတ္တာမြို့နယ် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သက်ရောက်မှုရှိနိုင်သည်။

**ပုံ (၃၇)၊
ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊
လပွတ္တာမြို့နယ်။**

လပွတ္တာမြို့နယ်သည် ဧပြီလတွင် အပူနွေးဆုံးဖြစ်သည်။ (အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ (၃၆.၀၉) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် အနိမ့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၂၄.၄၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် မတ်လတွင် (အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၃၅.၆၂) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်၊ အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၂၁.၇၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်)။ ဇန်နဝါရီလသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန် (၁၇.၅၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် (၁၈.၈၄ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ပြီး ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၉.၂၆ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။

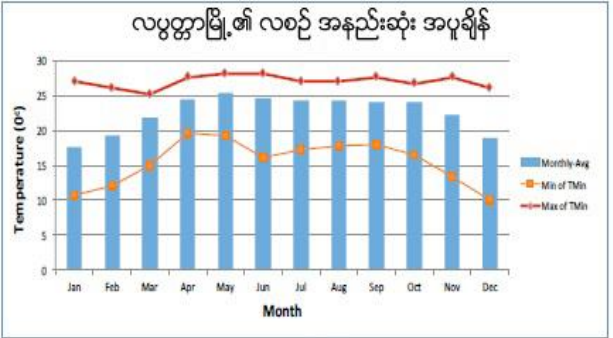
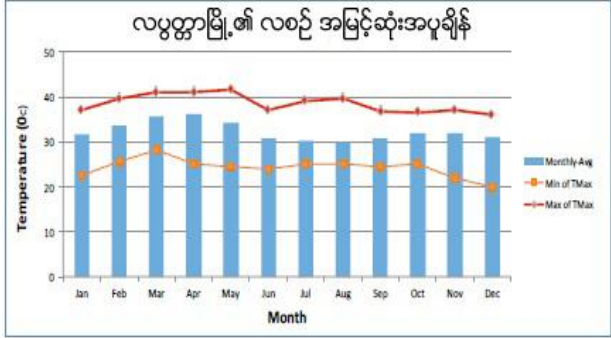

ပုံ ၃၈၊ လပွတ္တာမြို့ ၏ လစဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်၊ မေလမှ အောက်တိုဘာအတွင်း စိုစွတ်ရာသီသည် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ၏ သက်ရောက်မှုဖြစ်သည်။

Diurnal variation

(၎င်းမှာ နေ့အပူချိန်နှင့် ညအပူချိန် ခြားနားချက်) သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ အထူးသဖြင့် ဒီဇင်ဘာလမှ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်နှင့် စက်တင်ဘာလ စိုစွတ်လများတွင် diurnal variation အနိမ့်ဆုံးရှိသည်။ ယင်းလများအတွင်းတွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ အနည်းဆုံးဖြစ်ပြီး ဩဂုတ်လသည် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး ဖြစ်သည်။

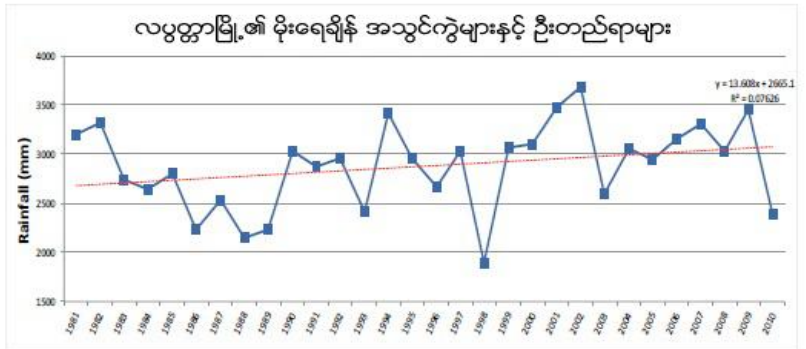
ပုံ ၃၉ သည် ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် တိုင်းတာရရှိသော အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ချိန် range ကို ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၉၊ အပြာရောင်မျဉ်းသည် လပွတ္တာမြို့ ၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် (ပဲ) နှင့် အနည်းဆုံးအပူချိန် (ယာ) ဖြစ်သည်။ အနီရောင်မျဉ်းသည် ဖော်ပြပါ လများအတွင်း အမြင့်ဆုံး (အနိမ့်ဆုံး) အပူချိန်ကိုဖော်ပြပြီး၊ လိမ္မော်ရောင်မျဉ်းသည် အမြင့်ဆုံး(အနည်းဆုံး) အပူချိန်ကို ဖော်ပြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 တစ်နှစ်တာ မိုးရေချိန်

လပတ္တမြို့သည် ကမ်းရိုးတန်း
 ဒေသတွင်လည်း တည်ရှိသည်ဖြစ်ရာ
 နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် (၂၉၀၀)
 မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။ သို့ရာတွင်
 inter-annual အမျိုးအကွဲများ မှာ
 အလွန် သိသာ ထင်ရှားသည်။
 အနိမ့်ဆုံး နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်ကို ၁၉၉၈
 ခုနှစ်တွင် (၁၈၈၈မီလီမီတာ)ကို
 တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး
 အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် (၃၆၇၇) မီလီမီတာခန့်ဖြစ်သည်။

ပုံ ၄၀၊ လပတ္တမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်များအတွင်း အချက်အလက်များအပေါ်
 အခြေခံပြီး မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ နှင့် ဦးတည်ရာများ။ အပြာရောင်မျဉ်းသည်
 ယင်းနှစ်များအတွင်း မိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြသည်။ အစက်အနီမျဉ်းသည် နှစ်ပေါင်း
 (၃၀) အတွင်း မိုးရေချိန် မြင့်တက်လာမှုကို ဖော်ပြသည်။

၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် လပတ္တမြို့နယ်တွင် စိုစွတ်သော ရက်ပေါင်း ၁၁၀ ရက်သာ ရှိခဲ့သည်။
 ယင်းအရေအတွက်မှ ၂၉ ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ပြီး ၈ ရက်သည် ၄၀ မီလီမီတာ
 ထက် ကျော်လွန်သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း အကြာမြင့်ဆုံး နာရီ ၂၄၅ နာရီ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ မေလ ၂၈
 ရက်နေ့ (၈၉မီလီမီတာ) နှင့် စက်တင်ဘာလ ၁၂ ရက် (၈၈ မီလီမီတာ) ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် လပတ္တမြို့နယ်တွင် ၁၃၁ စိုစွတ်ရက်များကို မှတ်သားရပြီး ၎င်းမှ ၅၄
 ရက်သည် ၂၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန် ၃၀ ဖြစ်ရပ်သည် ၄၀
 မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ မိုးရေချိန် (၆) ခုမှာ ယင်းနှစ်အတွင်း ၁၀၀
 မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အပြင်းထန်ဆုံး ၂၄-နာရီ မိုးရေချိန်မှာ မေလ (၂၀)
 ရက်နေ့တွင်ဖြစ်ပြီး (၂၄၀ မီလီမီတာ၊ ယင်းနှစ်အတွင်း ၂၀၀ မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော
 မိုးရေချိန်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။
 နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖြစ်ရပ် (၆၂၆) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှ
 (၇၃) ဖြစ်ရပ်သည် (၂၄) နာရီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည်
 ၂၀၀ မီလီမီတာကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်တွင် (၂၄၀) မီလီမီတာ၊
 (၁၉၈၇) ခုနှစ် ၊ ဇွန်လ (၁၈) တွင် (၂၁၆) မီလီမီတာ တို့ဖြစ်သည်။

ဇယား ၆၊ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း ၁၀၀ မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များ

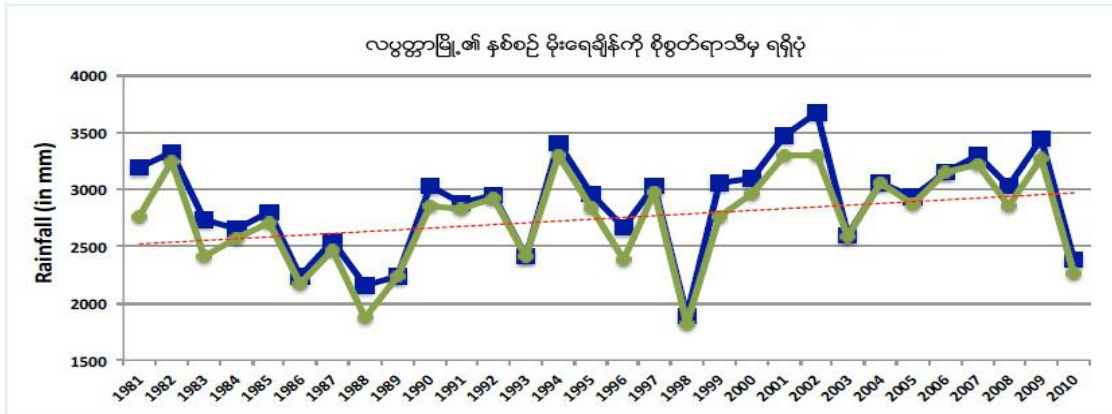
၂၄-နာရီ လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့် နေ့ရက်
၁၉၈ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်
၁၃၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်
၁၂၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၃ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃ ရက်
၁၂၃ မီလီမီတာ	၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁၂ ရက်
၁၁၈ မီလီမီတာ	၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်

သာမန်အားဖြင့် ခြောက်သွေ့လရာသီဖြစ်သော နိုဝင်ဘာလတွင် တတိယအမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်ကို လပွတ္တာမြို့နယ်အတွင်း နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ရရှိခဲ့သည်။ (၂၀၀၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့တွင် ၁၉၈ မီလီမီတာ) ၊ ဇယား ၆ သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ခြောက်သွေ့ ရာသီအတွင်း (၁၀၀) မီလီမီတာ ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန် ဖြစ်ရပ်များကို ဖော်ပြထားသည်။ အခြားစစ်တမ်းကောက်ယူမှု များမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်မှ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပြီး မိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ၏ မြင့်တက်မှုဖြစ်စဉ်ကို ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်နှင့် ခြောက်သွေ့ ရာသီ မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် လပွတ္တာမြို့နယ်မှ စိုစွတ် ရာသီတွင် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၉၅% ကို ရရှိသည်။ သို့ရာတွင် ဤပုံစံမှ Excursions ပုံ ၄၁ တွင် သိသာထင်ရှားသည်။ ၁၉၉၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်လရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ ၈၇% ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

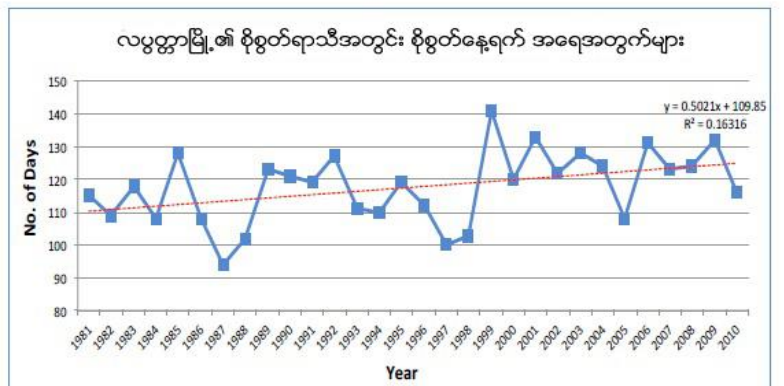
ယင်းနှစ်များ အတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီမိုးရေချိန် သည် (၄၂၆) မီလီမီတာဖြစ်သည်။ ယင်းခြောက်သွေ့ရာသီ၏ (၈၂%) ကို (၂၀) မီလီမီတာနှင့် အထက် မိုးရေချိန်မှာ နိုဝင်ဘာလတွင် ရရှိသည် ။ (နိုဝင်ဘာလ (၁၁) ရက်တွင် (၈၂) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်တွင် (၆၉) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၀) တွင် (၆၅) မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် ၄၈ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ ၂၀ ရက်တွင် ၃၅ မီလီမီတာ၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၂) ရက်တွင် ၂၉ မီလီမီတာ နှင့် နိုဝင်ဘာလ ၂၁ ရက်တွင် ၂၀ မီလီမီတာ) ၁၉၉၃ ခုနှစ်သည် ၁၀၀% စိုစွတ်ရာသီ မိုးရေချိန်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။ (၎င်းမှာ ခြောက်သွေ့ ရာသီတွင် မိုးရေချိန်မရှိပါ)

ပုံ ၄၁။ စိုစွတ်ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် ရရှိပုံ၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ၁၉၈၁ ခုနှစ်၏ စိုစွတ်ရာသီသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၈၇%ခန့်) ကို အနည်းဆုံး ရရှိစေပြီး ၁၉၉၃ ခုနှစ်၏ စိုစွတ် ရာသီမှ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၁၀၀%) ရရှိသည်။

အလွန် စိုစွတ်သော ရာသီကို (၂၀၀၂) ခုနှစ်တွင် မှတ်သားရရှိသည် ။ (၃၃၀၂ မီလီမီတာကို စိုစွတ်လရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၂၂ ရက်တွင်း ရရှိသည်)၊ ၂၀၀၁ ခုနှစ် (စိုစွတ် ရာသီ ရက်ပေါင်း ၁၃၃ ရက်အတွင်း ၃၂၉၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၄ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၁၀ ရက်ပေါင်း အတွင်း ၃၂၉၃ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၉ ခုနှစ် (၁၃၂ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၇၁ မီလီမီတာ)၊ ၁၉၈၂ခုနှစ် (၁၀၉ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၄၄မီလီမီတာ) ၊ ၂၀၀၇ ခုနှစ် (၁၂၃ စိုစွတ်ရက်ပေါင်းအတွင်း ၃၂၁၄ မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ ခုနှစ် (စိုစွတ် ၁၃၁ ရက်အတွင်း ၃၁၄၉ မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် (၁၂၄ စိုစွတ်ရက်အတွင်း ၃၀၅၂မီလီမီတာ) ။ လပွတ္တာမြို့ရှိ ၂၄-နာရီအတွင်း အမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်မှာ (၂၀၀၂) ခုနှစ် မေလ (၂၀) ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ (၂၄၀ မီလီမီတာ)

လပွတ္တာမြို့ရှိ စိုစွတ်နေရက်အရေအတွက်များမှာ လေ့လာမှုပြုလုပ်သည့် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် ပျမ်းမျှ (၁၁၈) ရက်ရှိသည်။ ကွာဟမှုမှာ မြင့်မားပြီး (၁၉၈၇) ခုနှစ်တွင် အနိမ့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းသည့်ရက် (၉၄) နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် အများဆုံး မိုးရွာသွန်းရက် (၁၄၁) ရက်ရှိသည်။ မိုးရွာသွန်းရက်ဦးတည်ရာမှ ပို၍မြင့်မားလာသည်။ ပုံ (၄၂) သည် မြို့နယ်အတွင်း စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်နှင့် ၎င်း၏ ဦးတည်ရာကို ဖော်ပြနေသည်။

ပုံ ၄၂။ လပွတ္တာမြို့၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း နှစ်စဉ် စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက် အသွင်ကွဲများနှင့် ဦးတည်ရာ

မြင့်တက်လာမှုဦးတည်ရာမှာ လပွတ္တာမြို့နယ်၏ စိုစွတ်ရာသီမှာ ပို၍ စိုစွတ်လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုများ မြင့်မားစဉ်တွင် (မိုးရေချိန် မြင့်တက်မှုနှင့်

မိုးရေချိန်နေ့ရက်များကို နှစ်တိုင်း မကြုံတွေ့ရခြင်း) ပို၍ စိုစွတ်သော ရာသီများတွင် နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း သိသာထင်ရှားသည်။

လွန်ကဲ ဖြစ်ရပ်များကို စစ်တမ်း ကောက်ယူမှုသည် မြို့နယ်အတွင်း မြင့်မားသည့် ဖြစ်ရပ်များ တိုးမြှင့် လာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အမြင့်ဆုံး အပူချိန်

နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း လပွတ္တာမြို့နယ်၏ ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ (၃၂.၃၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅) ခုနှစ်သည် ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံးအပူချိန် ၃၃.၈ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိပြီး ၁၉၉၄ ခုနှစ်သည် ၂၉.၅၇ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် တိုင်းတာမှတ်သားမိသည်။ ၎င်းတို့ကို (ပုံ ၄၃)တွင်ဖော်ပြထားသည်။

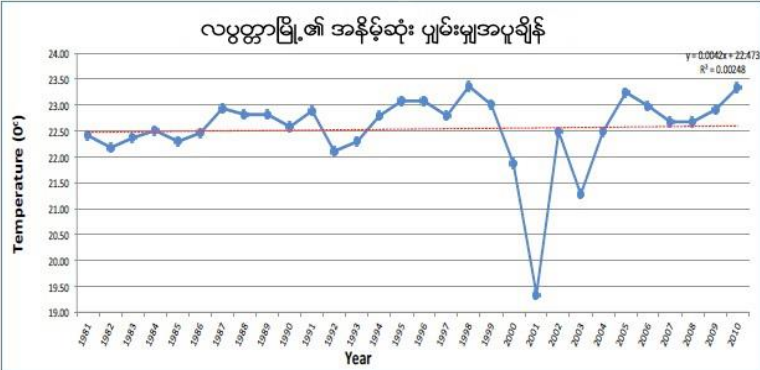
လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၀၂ ခုနှစ် မေလ ၂ ရက်နေ့ နှင့် ၂၀၀၄ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်နေ့တွင် ၄၁.၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ အအေးဆုံးအပူချိန်ကို ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် (၂၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်ရှိ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန် စစ်တမ်းကောက်ယူမှုမှ တစ်နှစ်နှင့် တစ်နှစ်အတွင်း အပူချိန်ကွာဟမှုသည် သက်သေပင်ဖြစ်သည် ။ ပိုမိုမူနွေးသော နေ့ရက်များ တိုးမြှင့်လာခြင်းတွင် (က) သာမန်နေ့အပူချိန်ထက်ပို၍ ပူနွေးသော နေ့ရက်များ များလာခြင်း (ခ) လွန်ကဲအပူချိန်ဖြစ်ရပ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကာလအတွင်း ကြုံတွေ့ရသည်။

အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၂.၂၇) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့်အတူ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကိုလည်း တစ်နှစ်ပြီးပြီးတစ်နှစ် ကွာခြားလာမှုနှင့် အတူ တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၉၉၈) ခုနှစ် (၂၃.၃၆) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် အပူနွေးဆုံး ညအချိန် အပူချိန်မှာ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း (၁၅) ကြိမ် ခန့် တိုင်းတာရရှိသော (၂၈) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ မေလတွင် ၁၃ ကြိမ် နှင့် ဇွန်လတွင် (၁) ကြိမ် ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၁၉၉၀ ဒီဇင်ဘာလ ၁၈ နှင့် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ၂၈) နှစ်ကြိမ်တွင် ၁၀ဒီဂရီ

ပုံ ၄၄၊ လပွတ္တာမြို့တွင် ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အပူချိန်အချက်အလက်များပေါ် အခြေပြု အသွင်ကွဲများနှင့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်တို့၏ ဦးတည်ရာ

စင်တီဂရိတ်ကို နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည်။ သိသာထင်ရှားသည့် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၁၉.၃၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် နှင့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ၂၁.၂၈ ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်တို့ကို တိုင်းတာရရှိသည်။ (ပုံ ၄၄ ကို ကြည့်ပါ)။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် ကြည့်လျှင် တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၉၅% မှာ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ၂၀ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက် ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁ % သာလျှင် ၂၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် ၂၀၀၃ ခုနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၉၅%မှာ ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်ဖြစ်ပြီး ယင်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်၏ ၁%သာလျှင် ၂၆.၀၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။

လပွတ္တာမြို့ရှိ နှစ်ပေါင်း ၃၀အတွင်း အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အချက်အလက်များသည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်တွင် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသော်လည်း ပူနွေးသောညများ ဖြစ်ပေါ်မှုမှာ လျော့နည်းလာသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ပိုးလောင်းကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ရာသီဥတုဆိုးရွာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့်နည်း
၁။	ရေလွှမ်းမိုးမှု	၂၀၀၂	ရေလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများဆုံးရှုံးတယ်၊ ဒီရေတောများ၊ သစ်ပင်များလဲပြို ပျက် စီး၊ လယ်ထဲသို့ ရေငန်များဝင်ရောက်	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ
၂။	ဆူနာမီ(ရေလှိုင်း)	၂၀၀၄	အိမ်ပျက်စီး	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ
၃။	ပင်လယ်ရေလွှမ်းမိုးမှု	၂၀၀၄	လယ်ယာမြေပျက်စီး	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ
၄။	မြေအန္တရာယ်	၂၀၀၃	လူသေ(၃)ယောက်၊ ဆေးမှီသူ(၄)ယောက်၊ ပေါင်း (၇) ယောက်	မြေဆိပ်ဖြေဆေးထားရှိခြင်း
၅။	မိုးကြိုး	၂၀၀၂	လူသေ(၂)ယောက်၊ တိရိစ္ဆာန်သေ၊ စက်ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုရှိ	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ
၆။	သီးနှံဖျက်ပိုးအန္တရာယ်	၂၀၀၁	စပါးပျက်စီး	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ
၇။	မုန်တိုင်း (နာဂစ်)	၂၀၀၈	လူသေ၊ ဒဏ်ရာရ၊ စီးပွားရေးပျက်စီးကုန်ဆုံး	NGO နှင့် နိုင်ငံတော်၊ ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းထူထောင်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာမြို့၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာ အုပ်စုတွင်း၌ တည်ရှိသော ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရွာ၏နောက်ခံသမိုင်း မှတ်တမ်းများရှိခဲ့ဖူးမည်ဖြစ်သော်လည်း ဗဟုသုတရှိသော သက်ကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များမရှိတော့သည့်အတွက် သိရှိရန်ခက်ခဲပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိနေထိုင်ကြသူများမှ သိရှိကြုံတွေ့ခဲ့ရသမျှကို ဆွေးနွေးသုံးသပ်ခဲ့ပါသည်။

ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် ရေလုပ်ငန်းနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိက အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်ကြသော ပင်လယ်ရွာလေးတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ အိမ်ခြေ (၇၅၈) လုံးရှိပြီး အိမ်ထောင်စု (၇၉၇) စု ရှိသည့်အနက် (၁၆၆) ဦးမှာ လယ်လုပ်ငန်း၊ (၁၅၆) ဦးမှာ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျန်အိမ်ထောင်စုများ မှာ ကျပန်းလုပ်ကိုင်စားသောက်ကြပါသည်။ ၎င်းကျပန်းလုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စုများထဲတွင် အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၂၅) စု ပါရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် ပင်လယ်ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ် သည့်အတွက် ရာသီဥတုပေါ်မီတည်၍ လုပ်ကိုင်စားသောက်ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်ခါတစ်ရံတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ လွန်ခဲ့သော (၂၀၀၂) ခုနှစ်ကာလတွင် ရေလွှမ်းမိုးမှု အန္တရာယ်နှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ကြုံတွေ့ရာတွင် လူ၏အသက်အန္တရာယ်ကို မထိခိုက်သော်လည်း ရေလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ၊ ဂဏာန်းဖောင်များ၊ ရေစီးနှင့်ပါ၍ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊ ဒီရေတောပင်များ၊ ကျေးရွာအတွင်းရှိ သစ်ပင်များ ပြိုလဲပျက်စီးခြင်း၊ လယ်ထဲသို့ရေငန်များဝင်ရောက်ခြင်း၊ စသည့်ဒုက္ခများကို ခံစားခဲ့ရပါသည်။ ထိုသို့ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများရှိခဲ့သော်လည်း ပိုးလောင်း ကျေးရွာသားများသည် အချင်းချင်း ဖေမ၍ ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့် ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် (၂၀၀၄) ခုနှစ်တွင် ဆူနာမီနှင့်ထပ်မံကြုံ တွေ့ခဲ့ကြရပါသည်။ လူများတွင် အန္တရာယ်မရှိသော်လည်း ကမ်းနားဘေးရှိ အိမ်ငယ်များပျက်စီးခဲ့ပါသည်။ ဆူနာမီဖြစ်ပေါ်မှုမှာ မပြင်းထန်သည့်အတွက် ပြိုပျက်သွားသော အိမ်များကို မိမိတို့၏ ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။

(၂၀၁၃) ခုနှစ်တွင် မြေအန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရပါသည်။ ထိုသို့ကြုံတွေ့ရသည့်အတွက် လူများ အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့အသက်အန္တရာယ်ထိခိုက်ခြင်းမှာ ဆေးခန်းရှိသော်လည်း ကုသရန်အချိန်နောက်ကျခြင်းကြောင့် ဖြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မြေအန္တရာယ်ကို ၇ ဦး ခံစားခဲ့ရပြီး ၃ ဦး အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့ပါသည်။ အသက်ရှင်သူ ၄ ဦးမှာ အချိန်မီကုသနိုင်ခြင်း၊ ဆေးခန်းတွင် မြေအဆိပ်ဖြေဆေး ထားရှိခြင်းတို့ကြောင့် အသက်ရှင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ယခုလက်ရှိတွင်လည်း လယ်ယာမြေတွင် အသုံးပြု သော ကျွဲများမြေအန္တရာယ် ခံစားနေရသည့်အတွက် လယ်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရန် နှောင့်နှေးနိုင်ပါသည်။

ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် (၂၀၁၂) ခုနှစ်၌ မိုးကြိုးအန္တရာယ်ကို ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ကြုံတွေ့ရာ တွင် လူ ၂ ဦးသေခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များသေခြင်း၊ စက်ပစ္စည်းကိရိယာများ ပျက်စီးခဲ့ပါသည်။ မိုးကြိုးသည် ကြိုတင်ခန့်မှန်း၍ မရခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော

အခြေအနေပေါ်တွင်မူတည်၍ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဖြေရှင်းရမည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။ ဆက်လက်ပြီး (၂၀၁၁) ခုနှစ်တွင် ပိုးလောင်းကျေးရွာ၌ သီးနှံများ ပိုးမွှား အန္တရာယ်များကျရောက်ခဲ့ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် စပါးနှင့်မိကျောင်းအန်ဖက် (ခေါ်) ပင်လယ်နမ်း ပင်များ တွင်ကျရောက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ကျရောက်ခြင်းကြောင့် ပိုးလောင်းကျေးရွာရှိ တောင်သူများသည် သီးနှံပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ပါသည်။ မိရိုးဖလာလုပ်သောနည်းစနစ်များဖြင့် လုပ်ကိုင်ကြသောကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ပိုများပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပိုးလောင်းကျေးရွာရှိ တောင်သူများအတွက် ခေတ်မှီစိုက်ပျိုးနည်း စနစ်များ စိုက်ပျိုးရေး(လယ်)နှင့် ပတ်သက်သော ဗဟုသုတများ လိုအပ်နေသည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင် ကျရောက်ခဲ့သော နာဂစ်မုန်တိုင်းသည် ပိုးလောင်းကျေးရွာသားများ၏ မှတ်မိသမျှ သက်တမ်းတစ်လျှောက်တွင် အဆိုးရွားဆုံးနှင့် အပြင်းထန်ဆုံး ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ လူအသေအပျောက်နှင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများခဲ့သည်။ NGO နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ရွာသားများပူးပေါင်းပြီး ပြန်လည်တည်ထောင်ထားသော်လည်း ပုံမှန်အနေအထားသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိရန် လိုအပ်နေပါသေးသည်။ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သည့် အသိပညာ ဗဟုသုတများကို ဆက်လက်ပံ့ပိုးရန် လိုပါသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒိန်

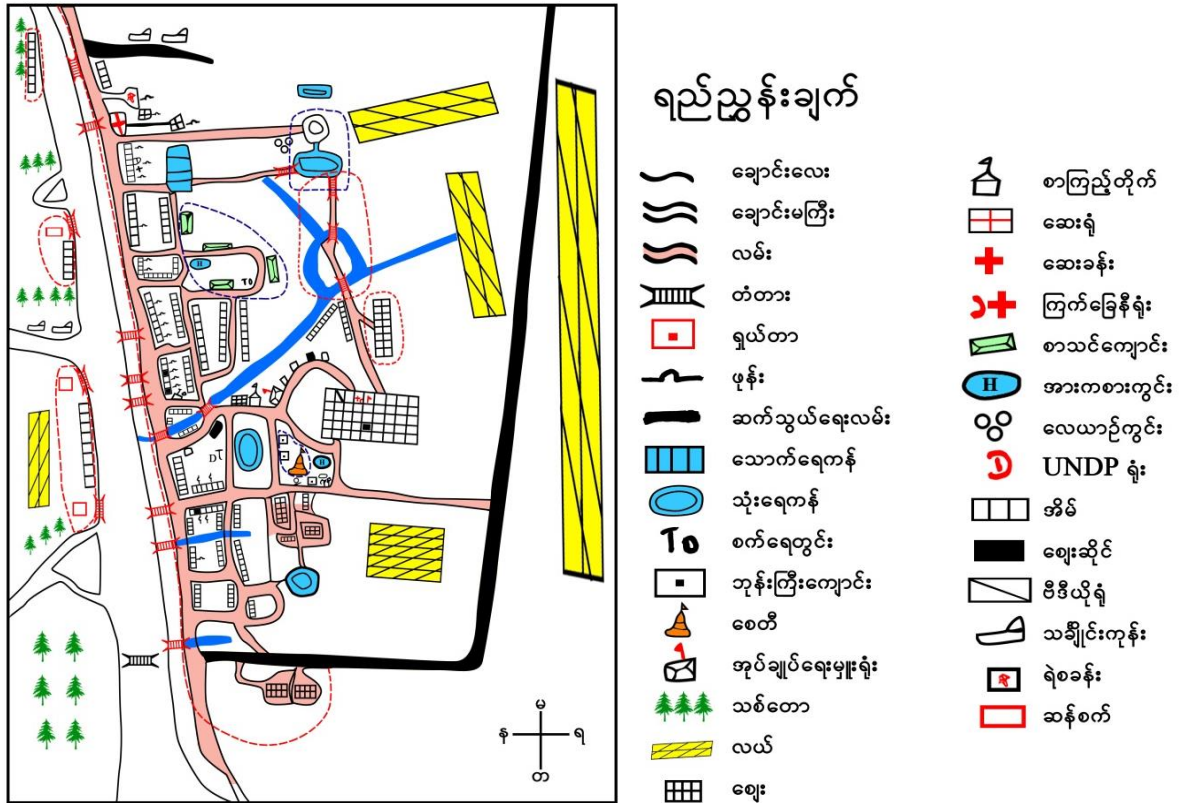
စဉ်	အကြောင်းအရာ	ဇန်နဝါရီ ပြာသို	ဖေဖော်ဝါရီ တပို့တွဲ	မတ် တပေါင်း	ဧပြီ တနင်္ဂနွေ	မေ တဆုန်	ဇွန် တဆုန်	ဇူလိုင် ဝါဆို	ဩဂုတ် ဝါခေါင်	စက်တင်ဘာ တော်သလင်း	အောက်တိုဘာ ဒီတင်ကျွတ်	နိုဝင်ဘာ တန်ဆောင်မုန်း	ဒီဇင်ဘာ နှင်းဆော်
၀	ရာသီဥတု												
၂	မုန်တိုင်း နှင့် ရေလွှမ်းမိုးမှု												
၃	စိုက်ပျိုးရေး												
၄	ကျန်းမာရေး												
၅	ဘာသာရေး												
၆	ဝင်ငွေ												
၇	ထွက်ငွေ												

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာ ၏ ရာသီခွင်ပြဆိုရာ သုံးသပ်ရာတွင် ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် လအလိုက်၊ ရာသီဥတုအချိန်မှာ နယုန်လမှစ၍ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်လများတွင် မိုးအလွန်ရွာခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း စသည့် အန္တရာယ်တို့ အဖြစ်များကာ လယ်ယာမြေများ လည်းပျက်စီးပါသည်။ တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် နေအလွန်ပူပြင်းပြီး ယခု (၂၀၁၆) ခုနှစ်မှာ အပူရှိန်ကိုလွန်ကဲစွာ ခံစားနေရပါသည်။ နတ်တော်၊ ပြာသိုလများမှာ အေးသည့် လများဖြစ်သော်လည်း အအေးရှိန် လျော့နည်းလာပါသည်။ မုန်တိုင်းများ ဝင်ရောက်လေ့ရှိသော လများမှာ မိုးဦးကာလ နယုန်၊ မိုးနှောင်းကာလ သီတင်းကျွတ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလများ၌ မုန်တိုင်းအန္တရာယ်ကို ကြုံတွေ့နိုင်ပါသည်။ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော နာဂစ် ဘေးအန္တရာယ်မှာ အလွန်ကြီးမားသောကြောင့် လူ့အသက် များသေးဆုံးခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များ ကုန်ဆုံးခြင်း၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများပျက်စီးကာ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများမှာ ပိုမိုထိခိုက်ပါသည်။ တပေါင်း၊ တန်ခူး၊ ကဆုန်လများတွင် အလုပ်အကိုင် ရှားပါးသောလများဖြစ်သောကြောင့် အခြား ကျေးရွာများသို့ သွားရောက်ကာ ဖောင်စီးခြင်း၊ ပင်လယ်ထွက်ခြင်း၊ ကုန်ထမ်းခြင်း၊ လက်လုပ်လက်စား လုပ်ငန်းများကိုသာ လုပ်ကိုင်နေရပါသည်။ ၎င်းလများမှ လက်လုပ်လက်စား သမားများ ထွက်ငွေများ၏ ဝင်ငွေနည်းပါးကာ စားဝတ်နေရေးအတွက် ခက်ခဲရပါသည်။ ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်၍ အဆင်ပြေသောလများမှာ နယုန်လမှ တန်ဆောင်မုန်းလထိ သား၊ ငါးများ ပေါ်ပေါ်သီသီ ရရှိပါသည်။ ကျန်လများမှာ အနည်းငယ်သာရရှိပါသည်။ အသေးစား ရေလုပ်ငန်းသမားများမှာ တစ်နေ့လျှင် (၇၀၀၀/) ကျပ် နှုန်းရရှိပါသည်။ မိုးဦးမိုးနှောင်း ကာလများတွင် သား၊ ငါးရှာဖွေခြင်း မလုပ်နိုင်ပါ။ မုန်တိုင်း ကျရောက်ချိန်တွင် ပိုက်၊ လှေများ ရေစီးနှောက်ပါခြင်းစသည့် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရပါသည်။ နေ့စားလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စု ဦးရေမှာ (၂၇၅) ဦး ရှိသည့်အနက် အမျိုးသမီးဦးဆောင်လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုဦးရေ (၂၅) ဦးရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ဈေးရောင်း၊ ကောက်စိုက်၊ ပျိုးနတ်စသည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများကို တစ်နှစ်ပတ်လုံး လုပ်ကိုင်ကြရပြီး နေ့စားလုပ်ခြင်း ဝင်ငွေ (၂၅၀၀/) ကျပ် ရရှိပါသည်။ လုပ်အားခနည်းပါးသော်လည်း စားဝတ်နေ ရေးအတွက် ဖြေရှင်းရခြင်း၊ ကြိုတင်ငွေ ယူရခြင်း၊ အတိုးဖြင့် ချေးရခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လှုပ်ရှားရန်ကန် နေရပါသည်။

လယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေ/ထွက်ငွေမှာ မိုးရာသီလုပ်ငန်းစတင်ချိန်တွင် ထွက်ငွေ များပါသည်။ လက်လုပ်လက်စားသမားများမှာ မိုးရာသီ၌ မိုးအလွန်ကောင်းသော လများတွင် ဂဏန်းထောင်၊ ငါးပုစွန် ဖမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို ပုံမှန်မလုပ်ရခြင်းတို့ကြောင့် ဝင်ငွေနည်း၍ ထွက်ငွေများသောကြောင့် လုပ်ငန်းရှင် များထံမှ ငွေယူရခြင်း အပေါင်ပစ္စည်းပေး၍ ငွေချေးရခြင်း၊ ငွေချေး/ငွေယူရတွင် အတိုးများပေးရ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မိုးလရာသီတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါး၍ ထိခိုက်လွယ်သောအုပ်စုများမှာ စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲပြဿနာကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုကို သုံးသပ်ရာတွင် ပိုးလောင်းကျေးရွာ တွင် လူဦးရေ (၃၇၈၆) ရှိပြီး ကျား (၁၆၀၆) + မ (၂၁၈၀) စုစုပေါင်း (၃၇၈၆) ရှိပါသည်။ အိမ်ခြေမှာ (၇၅၈) လုံး နှင့်အိမ်ထောင်စုမှာ (၇၉၇) ရှိပါသည်။ ဒေသတွင်းပတ်ဝန်းကျင်၏ အခြေအနေမှာ လျော့ကျနေပြီး တရားဝင်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခံ နယ်မြေများနှင့်နီးပြီး သစ်တောနယ်မြေများနှင့်လည်း နီးပါသည်။ ဒေသတွင်းတွင် သစ်ပင်ကြီး များနှင့် ဒရယ်၊ မျောက်ပျောက်ကွက်၍ ရှားပါးနေပါသည်။ ဒေသတွင် ရေနက် ကွင်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများမရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဆက်စပ်နေသော သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း၊ လူများ အသုံးပြုလာခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင်းရှိ မတူညီသော ကရင်လူမျိုးနှင့်ဗမာလူမျိုးနှစ်မျိုးသာ ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့၏ မတူကွဲပြား သည့် လုပ်ငန်းများမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဈေးဆိုင်လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်း အရောင်းအဝယ်လုပ်ကိုင်ခြင်းများဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ထိခိုက်လွယ်မှုများမှာ ကြုံရာကျဘမ်း အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းအဖြစ် လုပ်ကိုင်နေကြပါသည်။ ကျေးရွာအရင်းအမြစ်အနေဖြင့်၊ လူမှုရေး ဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များ၊

ဘာသာရေးဆိုင်ရာအရင်းအမြစ်များ၊ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ဆိုင်ရာ အရင်းအမြစ်များရှိပြီး အရင်းအမြစ်များမှ ကဏ္ဍပေါင်းစုံအတွက် အသုံးဝင်၍ ကောင်းမွန်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးမြေများမှလည်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ခဲ့သည့် အတွက် လယ်ယာမြေများ ရေငန်ဝင်ခြင်း၊ မြေဩဇာပိုသုံးခြင်း၊ အပျက်အစီးများကာ အထွက်နှုန်းများ လျော့ကျလာပြီး ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ရာတွင်လည်း သား၊ ငါးများ ရှားပါးလာပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရင်းအမြစ်များကို တန်းတူပိုင်ဆိုင်ကြရပြီး ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုမှာ ဘေးအန္တရာယ် ကြုံတွေ့သည့်အခါ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ပိုများပါသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး ထိခိုက်လွယ်သူများမှာလဲ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပွားခဲ့သော နေရာများမှာ အနေများကြပါသည်။ ၎င်းထိခိုက်လွယ်သူများ ဘေးကင်းလုံခြုံသောအဆောက်အဦများ၌ ခိုလှုံခွင့်ရရှိပြီး လူမှုအကူအညီများ ပေးပို့ရရှိနိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာရှိအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရွာသူရွာသားများအား သင်တန်းများ ပေးပို့ထားခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးဆိုင်ရာ အသိပညာဗဟုသုတနှင့် သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ထားပါသည်။

ကလေးများသည် ကျောင်းတက်ချိန်၌ ကျောင်းဝန်းအတွင် ဆော့ကစားရသည်ကို နှစ်သက်မှုရှိပြီး ကျေးရွာ၏အရှေ့တောင်ဘက်ဘောလုံးကွင်းကို အကြိုက်ဆုံးဖြစ်ခြင်း၊ ကလေးများ မကြိုက်သည့်နေရာ များမရှိပါ။ ကျေးရွာ၏ အန္တရာယ်ရှိနိုင်သောနေရာများဟု သတ်မှတ်ထားသည့် ကမ်းနားလမ်းနေ ရပ်ကွက် (၁)၊ (၂)၊ (၃) နေရာများမှာ နေထိုင်သည့် ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ၎င်းနေရာကို အန္တရာယ်ရှိသောနေရာဟု သတ်မှတ်ကြပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာမှ အခြား ကျေးရွာသို့ (၁) မိုင်ခွဲကွာဝေးပြီး ပင်လယ်ငါးဖမ်းလိုက် ခြင်းအတွက် သွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပြီး မိုးကာလများတွင် မြစ် (၂) မြစ်ကူးရသောကြောင့် မသွားရဲသော်လည်း စားဝတ်နေရေးအတွက် သွားရခြင်းမှာ ခက်ခဲပါသည်။ သာယာကုန်းသို့ ခရီးအကွား အဝေး (၂) မိုင် ချမ်းသာကုန်းသို့ (၁) မိုင်သွားရပါသည်။

၎င်းကျေးရွာများသို့ သွားလာရာတွင် ပိုးလောင်းမှတစ်ဖက်ကမ်းသို့ ကတိစက်လှေများဖြင့် သွားလာရပြီး အကြောင်းကိစ္စ၊ အရောင်းအဝယ်ကိစ္စ၊ လူမှုရေးကိစ္စ၊ ဝန်ထမ်းများ လိုင်းကောင်စီးရန် အတွက် သွားရောက်ကြပါသည်။ ခရိုင်မြို့၊ အခြားမြို့နယ်များဖြစ်သော ရန်ကုန်၊ ဘိုကလေး၊ လပွတ္တာသို့ သွားရောက် ကြပါသည်။ ၎င်းမြို့များသို့ သွားရောက်ရာတွင် ခရီးအကွာအဝေးမသိပါ။ လပွတ္တာမြို့သို့ လိုင်းသင်္ဘောစီး ရာ (၁၀)နာရီကြာမြင့်ပြီး သွားရောက်ရခြင်းအကြောင်းမှာ အရောင်းအဝယ်ကိစ္စ၊ ကျန်းမာရေးကိစ္စ၊ အရေးပေါ် ကိစ္စ၊ လူမှုရေးကိစ္စ၊ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း ဆိုင်ရာကိစ္စများနှင့် တရားစီရင်ရေးကိစ္စများအတွက် သွားရောက်နေခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။

ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်မှတ်တမ်းများအရ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သော လများမှာ မိုးတွင်းကာလများဖြစ်သော မေ၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်လများတွင် အဖြစ်များကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ထို့သို့ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် အသက်အန္တရာယ်များ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာများဆုံးရှုံးကြပါသည်။ ထို့အပြင် စိတ်ဒဏ်ရာများ လည်း ရရှိခဲ့ကြဟုသိရှိရပါသည်။ လွန်ခဲ့သော (၂) လခန့်အချိန်တွင်

အလွန်အပူချိန်ပြင်းထန်ခြင်းကို ခံစားခဲ့ ရပါသည်။ ထို့သို့အပူရှိန်ပြင်းထန်ခြင်းသည် ယခုနှစ်တွင် ပို၍ပူပြင်းသည်ဟုသုံးသပ်ပါသည်။ ထို့သို့ ပူပြင်းဒဏ်ကြောင့် အပြေးယားယံသည့်ဝေဒနာများ၊ သောက်သုံးရေများနည်းလာခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များ သေကြေခြင်းများ ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် မိုးအနည်းငယ်ရွာသော်လည်း အပူရှိန်မှာ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ထို့သို့ကြုံတွေ့နေရသော ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် လာမည့်နှစ်များတွင် ရေများကို စနစ်တကျ သိုလှောင်ခြင်း၊ ကန်များကို ပြုပြင်ခြင်း၊ ရေကိုစည်းကမ်းရှိစွာ အသုံးပြုခြင်း၊ သတင်းထုတ်ပြန်ချက် များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် နယ်မြေရဲ စခန်းများ၊ စစ်တပ်များ၊ NGO အဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေခြင်းကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနေသော်လည်း တစ်ရွာလုံး အတိုင်းအတာနှင့် ခိုလှုံနိုင်မည့် အဆောက်အဦးများ၊ အဆောက်အဦးသို့ သွားသည့်လမ်းများ၊ ကြိုတင်သတိပေးရေးနှင့် ပတ်သက်သော ဗဟုသုတများကို ဆက်လက်ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်သေးသည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

အရင်းမြစ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်ဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်များမှာ ရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် ဆက်သွယ်ရေး ကားလမ်းမကြီးတည်ရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် လယ်ဧက (၂၀၀) ခန့်ရှိပြီး ရွာအား ပိုင်းရံထားပါသည်။ ရွာ၏ တစ်ဖက်ကမ်းတွင် ဆန်စက် (၂) လုံးနှင့် လယ်များရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် လူဦးရေ (၅၀၀) ခန့်ဆုံသော ရှယ်တာ (၁) လုံးရှိပြီး၊ သောက်သုံးရေ ရရှိသော ရေကန် (၅) လုံး၊ သုံးရေကန် (၂)လုံး၊ စက်ရေတွင်း (၃)တွင်းလည်းရှိပါသည်။ ဘာသာရေးအနေဖြင့် စေတီ (၁)ဆူရှိပြီး၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ ဓမ္မာရုံ၊ သိမ် တို့ရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်သော ဖုန်းတာဝါတိုင်လည်းရှိပါသည်။ ရွာ၏ အလယ်တွင် ဈေးနှင့် စာကြည့်တိုက်ရှိပါသည်။ ရွာ၏ မြောက်ဘက်တွင် (၁၆) ကုတင်ဆုံ တိုက်နယ်ဆေးရုံနှင့် ရဲစခန်းလည်းရှိပါသည်။ ရွာ၏အလယ်တွင် ဆေးပေးခန်း (၁) လုံးရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် လေယာဉ်ကွင်း၊ ဆိပ်ခံတံတားနှင့် သင်္ချိုင်းကုန်းလည်းရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် ငွေကြေးချေးငွေထုတ်ပေးသော အဖွဲ့များမှာ မြစ်မီးရောင်၊ သမ၊ UNDP၊ မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်း၊ စိုက်ပျိုးရေး အဖွဲ့များရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ပုဇွန်ခိုင် ငါးခိုင်များလည်း ရှိပြီး ဈေးဆိုင်ကြီးများလည်းရှိပါသည်။

လူမှုရေးပြေပြေ

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာ ၏ လူမှုရေးဆိုင်ရာ သုံးသပ်ရာတွင် ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် လူဦးရေ (၃၇၈၆) ရှိပြီး၊ ကျား (၁၆၁၆)၊ မ (၂၁၈၀) စုစုပေါင်း နေထိုင်ကြပါသည်။ အိမ်ခြေမှာ (၇၅၈) လုံးနှင့် အိမ်ထောင်စုမှာ (၇၉၇) ရှိပါသည်။ အသက် (၅) နှစ်အောက်ကလေး (၂၀၂၈) ယောက်နှင့် သက်ကြီးရွယ်အို

(၆၀)ကျော်ရှိပါသည်။ မသန်စွမ်း (၆)ဦးနှင့် မုဆိုးမဦးဆောင်သော အိမ်ထောင်စု (၃၆) ဦးတို့ ရှိပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် သွပ်မိုးအိမ် (၄၂၀) နှင့် ဓနိအိမ် (၃၀၀) ကျော်နှင့် တိုက်ခံအိမ် (၂၀) လုံးရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဗမာလူမျိုးများ နေထိုင်ကြပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ ကိုးကွယ်ကြပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ထိခိုက်လွယ်မှု

ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် နေထိုင်သော ရွာသူ/သားများသည် မိုးဥတုသို့ရောက်လျှင် ကမ်းဘေးတွင် နေထိုင်သော သူများသည် လေတိုက်ခြင်း၊ ရေတိုက်စားမှုများခံရခြင်း တို့ခံစား ရပါသည်။ ကွက်သစ်တွင် နေထိုင်သော ဆင်းရဲနွမ်းပါးသော အိမ်အချို့သည် လေပြင်းတိုက်ခိုက် ခြင်းကြောင့် အိမ်များယိုင်လဲခြင်း၊ အမိုးများကွာခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်း၊ ရေမြုတ်ခြင်းဒဏ်များကို ခံစားရပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် ရေလွှမ်းမိုးမှုဒဏ်ကို အများဆုံးခံစားရပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် မုန်တိုင်းဘေးနှင့် ရေလွှမ်းမိုးမှု များကြောင့် လယ်မြေများ ထိခိုက်ပျက်စီး ကြပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်း ဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှု	ဘေးအန္တရာယ်ကျ ရောက်ချိန်နှင့် ပြီးစီးချိန်တွင် ဘယ်လိုပြုလုပ်နိုင်သလဲ ကူညီနိုင်သလဲ။	အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းအပေါ်ဘေး အန္တရာယ်များ ဘယ်လိုထိခိုက်နိုင်သလဲ။	ဘယ်အချိန်မှာ ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ် နိုင်သလဲ၊ ပိုင်ဆိုင် မှု၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု များကို ဘယ်လို ကာကွယ်နိုင်မလဲ။	ရပ်ရွာအတွင်းရွေး ချယ်နိုင်မည့် အခွင့်အရေးရရှိနိုင်ပါ သလား။
(လယ်လုပ်ငန်း) စပါး၊ ဆန်	ရေကြီးခြင်းဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်တွင် အစားအစာ ဖူလုံမှုကို ထုတ်လုပ် နိုင်ပါသည်။	ရေကြီးခြင်းနှင့်ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်းများသည် လယ်မြေပျက်စီး၍ စပါးအထွက်နှုန်းများ လျော့ကျနိုင်ပါသည်။	ဘေးအန္တရာယ်များသည် မိုးဦး မိုးနှောင်းတွင် ဖြစ် ပါသည်။ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်းရှိသော အဆောက်အဦး တွင်သိမ်းထားခြင်း ဖြင့်ကာကွယ်နိုင် ပါသည်။	သို့လျှင်ရန်နှင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ လိုအပ်မှုရှိပါသည်။
(ရေလုပ်ငန်း) ပိုက်၊ လှေ၊ စက်လှေ၊ လုပ်ငန်းသုံး ပစ္စည်း	လှေ၊ ပိုက်၊ စက်လှေ များသည် နေ့စဉ် လုပ်ငန်းအတွက် အသုံးဝင်သည်။ ဝင်ငွေများပုံမှန်ရရှိ သည်။	ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက် ချိန်တွင် လှေ၊ ပိုက်များ ပျက်စီးနိုင်ပြီး ငါး၊ ပုစွန်များရရှိအပေါ် သက် ရောက်မှုရှိပါသည်။	လှေ၊ ပိုက်များကို ရေ မြောင်းထဲထည့်ပြီး ရေ မြုပ်ကာ ကြိုးဖြင့်ချည် နှောင်ထားခြင်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။	ကျေးရွာလူထုမှ အကြံပြုချက်မရှိပါ။

ဈေးဆိုင်လုပ်ငန်း	ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်ချိန်တွင် အစားအစာထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ပျက်စီးနိုင်ပါသည်။	ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိပြီး ဘေးကင်းခိုလှုံသော အဆောက်အဦးရွှေ့ပြောင်းထားခြင်းဖြင့် ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။	မရှိ
မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် အစားအစာဖူလုံမှုကို ကြက်၊ ဝက်မှ အသားများကို ထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် တိရိစ္ဆာန်များ သေကြေပျက်စီးနိုင်ပါသည်။	ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ဘေးကင်းခိုလှုံရာ ကုန်းမြင့်ရှိသော နေရာများတွင်ရွှေ့ပြောင်း၍ ကာကွယ်ပေးနိုင်ပါသည်။	မရှိ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း သုံးသပ်ချက်မှာ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ ရေလုပ်ငန်း (ပိုက်၊ စက်လှေ၊ လှေ) လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်း၊ ဈေးဆိုင်၊ မွေးမြူရေး (ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ) စသည့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ကျေးရွာရှိ အိမ်ထောင်စုများ ကလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းမှာ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်တွင် အစားအစာဖူလုံမှုကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ လယ်ယာမြေများ ပျက်စီး၍လည်း အထွက်နှုန်းများ လျော့နိုင်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်နိုင်သည့် ကာလများ (မိုးဦး၊ မိုးနှောင်း) တွင် လယ်ယာလုပ်ငန်းမှ စပါးများအား ခိုလှုံရာအဆောက်အဦးတွင် သိမ်းဆည်းထားခြင်းဖြင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ပြီးချိန်၌ ပြန်လည်အသုံးချနိုင်ပါသည်။

ရေလုပ်ငန်း

ပိုက်၊ စက်လှေ၊ လှေ၊ ရေလုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများမှာ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ပစ္စည်းများ ရွှေ့ပြောင်းပေးနိုင်ပါသည်။ ၎င်းပစ္စည်းများမှာ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်၌ အလွယ်တကူပျက်စီးနိုင် ပါသည်။ လှေ၊ စက်လှေစသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်း ပစ္စည်းများကို မြောင်းထဲထည့်ပြီး ကြိုးဖြင့် ချိထားခြင်းဖြင့် ၎င်းပစ္စည်းများအား ကာကွယ်ပေးနိုင်ပါသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်နေသော အဖွဲ့များမှာ အဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၂၄) ဖွဲ့ရှိပါသည်။ ထိုအဖွဲ့များတွင် ကျေးရွာ၏ အဓိကဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့မှ အဓိကဆောင်ရွက်နေပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အဓိကဆုံးဖြတ်ချက် ချပါသည်။ ကျန်အဖွဲ့အစည်းများမှာလည်း သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ကျေးရွာ၏ လုံခြုံရေးကိစ္စများကို ရဲတပ်ဖွဲ့မှတာဝန်ယူပြီး ကာကွယ်ရေးဘက်မှာလည်း စစ်တပ်မတော် ရှိသည့်အတွက် လုံခြုံစိတ်ချရပါသည်။ ကျေးရွာရှိ အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အရေးပေါ်ကိစ္စများကိုလည်း အချိန်နှင့် တပြေးညီ ဆောင်ရွက်ပေးကြပါသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့မှလည်း နွေရာသီတွင် မီးကင်းလှည့်ပေးပါသည်။ ကျေးရွာ၏ လုံခြုံရေးကို ပါဝင်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ ပညာရေး ကိစ္စများကိုလည်း ပညာရေးကော်မတီများမှ ဝန်ထမ်းအိမ်ယာများ ဆောက်လုပ်ပေးပါသည်။ ကျန်းမာရေး ကော်မတီများမှလည်း ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များနှင့် ကလေးငယ်များအား ကာကွယ်ဆေးထိုးဆေးတိုက်ခြင်းများ လစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ မွေးစာရင်းများပို့ခြင်း လူဦးရေစာရင်းများလည်း ကျန်းမာရေးဌာနသို့ ပေးပို့ပေးပါသည်။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး ကော်မတီဝင်များမှလည်း ရပ်ကွက်အလိုက် မီးလင်းနိုင်ရေးအတွက် ကျေးရွာရှိလမ်းများတွင် ပေတစ်ရာ (၁) တိုင်နှုန်း မီးလင်းနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးကြပါသည်။ ကြက်ခြေနီတပ်ဖွဲ့မှလည်း အရေးပေါ်ကယ်ဆယ် ကျန်းမာရေးကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ အမျိုးသမီးရေးရာနှင့် မိခင်နှင့် ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး အဖွဲ့မှ အိမ်ထောင်ရေးပဋိပက္ခများ ဖြေရှင်းပေးခြင်း၊ မိခင်နှင့်ကလေးအဖွဲ့မှ ကလေးမွေးဖွားရခက်သော ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအား ကူညီမှုပေးပါသည်။

ပိုးလောင်းကျေးရွာရှိရဲတပ်ဖွဲ့မှလည်း ကျေးရွာအတွင်း မငြိမ်သက်မှုရှိပါက ထိန်းသိမ်းပေးပါသည်။ စစ်တပ်တပ်မတော်ရှိသည့်အတွက် ကျေးရွာတွင် လုံခြုံမှုရှိပါသည်။ မြစ်မီးရောင်၊ ပက်မြန်မာရှိသည့်အတွက် ကျေးရွာရှိထိခိုက်လွယ်သူများ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း လုပ်ငန်းများအတွက် ရင်းနှီးမတည်ငွေအား အတိုးနှုန်းသက်သာစွာ ငွေချေးပေးပါသည်။ အက်ရှင်အေဒ်မြန်မာမှ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးအတွက် သင်တန်းပေးခြင်း၊ ထိခိုက်မှုလျော့နည်းစေရန် သင်တန်းများပေးခြင်း၊ လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် သဏ္ဍာန်တူဇော်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း (VDMC) သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အဖွဲ့မှလည်း ကြိုတင်သတိပေးခြင်း၊ ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး၊ ရှေးဦးပြုစုရေး အဖွဲ့ငယ်များနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကို ကြိုတင်သတိပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။ ကျေးရွာဂေါပကအဖွဲ့မှ ဘာသာရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဓမ္မစကြာအဖွဲ့မှ ကျေးရွာအလှူများနှင့် သာရေးနာရေး ကိစ္စများတွင် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးခြင်း၊ နာရေးကူညီမှုအဖွဲ့မှလည်း နာရေးကိစ္စတွင် လူအင်အား ငွေအင်အားများကို ပါဝင်ကူညီပေးပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများ

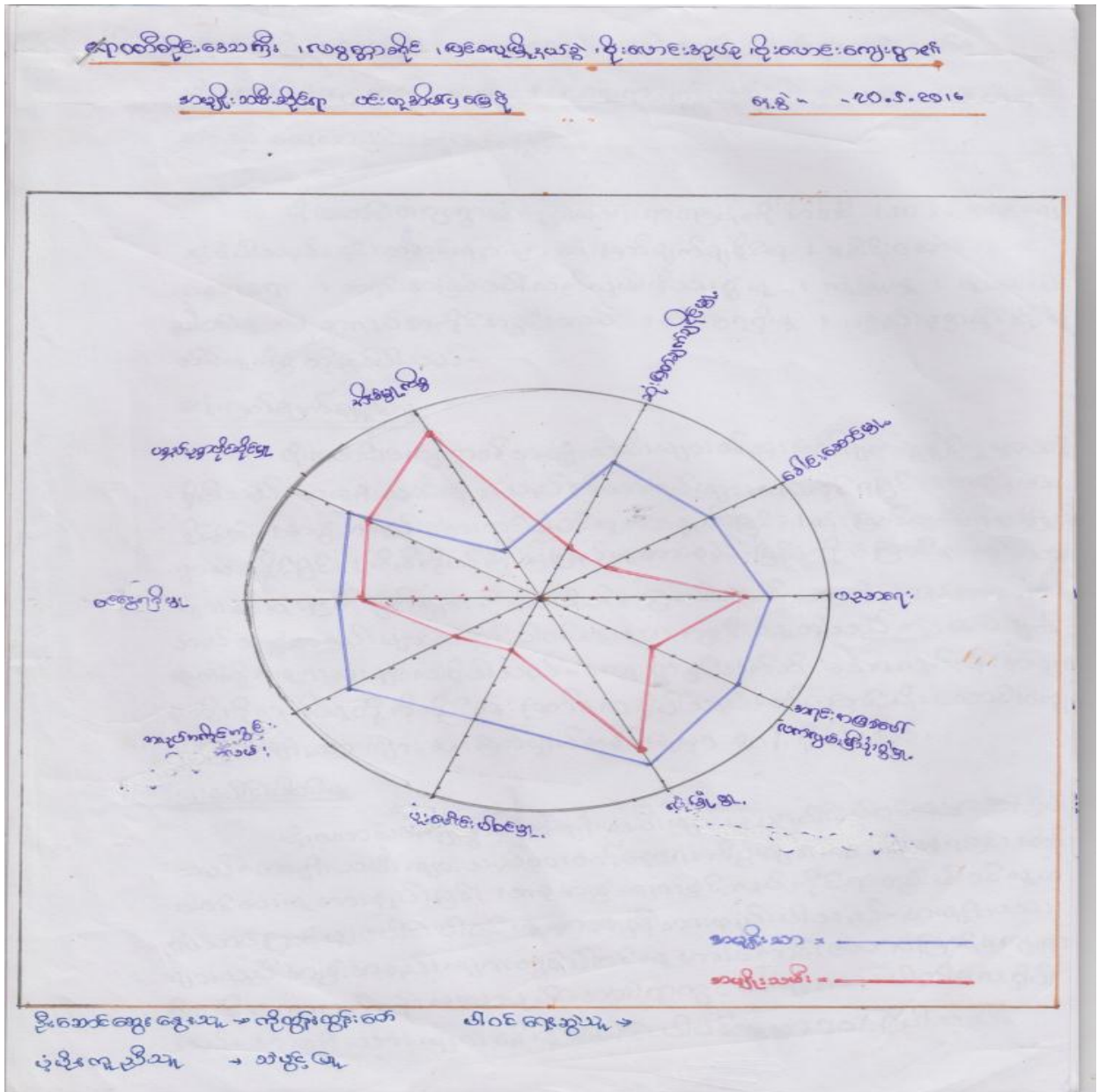
အတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲထားပြီး ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်း များမှာ ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှု အားကောင်းပါ သည်။

- ၁။ ဦးမြင့်ခင် - အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့.
- ၂။ ဦးဇော်ဝမ်း - VDMC အဖွဲ့.
- ၃။ ဦးမင်းမင်းထွဋ် - ကြက်ခြေနီအဖွဲ့.
- ၄။ ဦးဌေးမြင့် - မီးသတ်အဖွဲ့.
- ၅။ ဦးသန်းအေး - ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့
- ၆။ ဦးတင်စိန် - ပညာရေးအဖွဲ့
- ၇။ ဦးဌေးလွင် - မီးလင်းရေးအဖွဲ့
- ၈။ ဦးအောင်စိုး - လူငယ်အဖွဲ့
- ၉။ ဒေါ်ယဉ်ယဉ်ဌေး - မေ့စကြာအဖွဲ့.
- ၁၀။ ဦးစိုးဝမ်း - ရပ်မိ/ဖ
- ၁၁။ ဦးသိန်းထိုက် - မွေးမြူရေးအဖွဲ့.
- ၁၂။ ဦးမြင့်ဆွေ - စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့
- ၁၃။ ဦးအောင်လင်း - ရေလုပ်ငန်းအဖွဲ့
- ၁၄။ ဦးကျော်စိုး - ပတ်မြန်မာအဖွဲ့.
- ၁၅။ ဒေါ်မြင့်မြင့်ချို - မြစိမ်းရောင်အဖွဲ့.
- ၁၆။ ဦးအောင်လင်းထွန်း - ရဲတပ်ဖွဲ့.
- ၁၇။ - စစ်တပ်
- ၁၈။ ဦးကျော်ဇော်ဝင်းမောင် - ကျန်းမာရေး

၁	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့.	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အဓိကဆောင်ရွက်ပြီး ကျေးရွာနှင့် သက်ဆိုင်သော ဆုံးဖြတ်ချက်ချရန် လုပ်ငန်းများကိုလည်း အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှ အဓိကဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။
၂	VDMC အဖွဲ့.	ကျေးရွာသဘာဝဘေးလျော့ပါးရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာထဲတွင် သဘာဝဘေးနှင့် သက်ဆိုင်သောသတင်းအချက်အလက်များ၊ ခိုလှုံရာအဆောက်အဦးရှိသောနေရာများ၊ လမ်းများ၊ ဆေးဝါးများ၊ စားနပ်ရိက္ခာများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားနိုင်ရန် အဖွဲ့အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။
၃	ကြက်ခြေနီအဖွဲ့.	ကြက်ခြေနီအဖွဲ့သည် ကျေးရွာရှိ (VDMC)အဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ရှေးဦးပြုစုရေးလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။
၄	မီးသတ်တပ်ဖွဲ့.	မီးသတ်တပ်ဖွဲ့သည် ကျေးရွာ၏ လုံခြုံရေးအပိုင်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးပြီး မီးဘေးဆိုင်ရာသတိပေးချက်များကိုလည်း လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

၅	ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့	ပြည်သူ့စစ်အဖွဲ့သည် လုံခြုံရေးကို တာဝန်ယူလုပ်ဆောင်ကြပါသည်။
၆	ပညာရေးအဖွဲ့	ပညာရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာရှိ ကလေးများအတွက် ပညာသင်ကြားနိုင်ရန် မြို့နယ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး ပညာရေးသင်ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများနှင့် ကျောင်းရန်ပုံငွေ ရရှိရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။
၇	မီးလင်းရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာရှိ ရွာသူ/ရွာသားများအားလုံး မီးရရှိနိုင်ရန်အတွက် မြို့နယ်နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။
၈	လူငယ်အဖွဲ့	လူငယ်အဖွဲ့သည် ကျေးရွာ၏ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။
၉	မွေ့ကြော်အဖွဲ့	မွေ့ကြော်အဖွဲ့သည် ကျေးရွာ၏ ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။
၁၀	ရပ်မိ / ရပ်ဖ အဖွဲ့	ရပ်မိ/ရပ်ဖ အဖွဲ့သည် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့်အတူ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။
၁၁	မွေးမြူရေးအဖွဲ့	ကျေးရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ငွေထုတ်ချေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးပါသည်။
၁၂	စိုက်ပျိုးရေး	စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာရှိလယ်သမားများ အချိန်မှီစိုက်ပျိုးနိုင်ရန်ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်းများပြုလုပ်ပေးပါသည်။
၁၃	ရေလုပ်ငန်း	ကျေးရွာတွင် အသေးစားရေလုပ်ငန်းငယ်လေးများ လုပ်ဆောင်သော ရွာသူ/သားများအတွက် တနိုင်တပိုင်ငွေထုတ်ချေးပေးပါသည်။
၁၄	ပတ်မြန်မာ	ကျေးရွာထဲတွင် ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ပါသည်။
၁၅	မြစ်မီးရောင်	ကျေးရွာထဲတွင် ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။
၁၆	ရဲတပ်ဖွဲ့	ကျေးရွာရှိ အမှုအခင်းများ၊ လုံခြုံရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။
၁၇	စစ်တပ်	ကျေးရွာလုံခြုံရေးကို အဓိကဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။
၁၈	ကျန်းမာရေး	ကျေးရွာထဲတွင် ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးလုပ်ငန်းများနှင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာကို ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ကျား၊ မရေးရာ မြေပုံ၏ရေးဆွဲခြင်း ရည်ရွယ်ချက်များကို အဆင့်အလိုက် ပြောပြဆွေးနွေးခဲ့သည်။ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုကို ဆွေးနွေးရာတွင် အမျိုးသမီးများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုမှာ ၃၀% ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများမှာ သူတို့၏ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုကို ပြောကြားရာမှာ အမျိုးသမီးများသည် အဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသား ၁၀ ယောက်ရှိပါက အမျိုးသမီး ၂ ယောက်လောက်သာ ပါဝင်ကြသည့်အတွက် ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အမျိုးသားအများစုကသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြပါသည်ဟု ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများက ပြောကြပါသည်။

အမျိုးသားများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုများမှာ ၈၀% ရှိပါသည်။ အမျိုးသားများသည် အချိန်ပေးနိုင်ပြီး ကျေးရွာရှိအဖွဲ့အစည်းများတွင် အမျိုးသားအများစု ပါဝင်လေ့ရှိပြီး အမျိုးသားများသည် ကျေးရွာ၏ လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရာတွင် အမျိုးသားအများစုကသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး လုပ်ဆောင်လေ့ ရှိကြသည်။ ဆက်လက်၍ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ကျေးရွာတွင် ခေါင်းဆောင်မှုအခြေအနေအား မေးရာပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ အမျိုးသမီးများ၏ ခေါင်းဆောင်မှုမှာ (၃၀%) ရှိပါသည်။ အကြောင်းအရင်းမှာ အမျိုးသမီးများသည် အဖွဲ့များတွင် ပါဝင်မှုမှာအားနည်းပြီး အမျိုးသားများက ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့်အတွက် ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသမီးများသည် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုအားနည်း၍ ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းတွင် အမျိုးသားများကိုသာ ခေါင်းဆောင်ခိုင်းလေ့ ရှိပါသည်။

အမျိုးသားများ၏ ခေါင်းဆောင်မှုမှာ ၈၀% ရှိပါသည်။ အမျိုးသားများသည် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ရဲပုံစွာချနိုင်သည့်အတွက် ခေါင်းဆောင်မှုကို သူတို့ကိုခေါင်းဆောင်လေ့ရှိကြသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ခေါင်းဆောင်မှုနေရာပေးသော်လည်း အချိန်မပေးနိုင်သဖြင့် အဖွဲ့များတွင် ပါဝင်မှုအားနည်းသောကြောင့် အမျိုးသားများကိုသာ ဦးစားပေး၍ ခေါင်းဆောင်မှုအပိုင်းများတွင် အမျိုးသားများကိုသာ ဦးဆောင် ခေါင်းဆောင်ခိုင်းလေ့ ရှိကြပါသည်ဟု ပြောကြပါသည်။

ထို့နောက် ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ပညာရေးအခြေအနေအား မေးရာပါဝင်ဆွေးနွေးသူများ အမျိုးသားတစ်ဦးမှ အမျိုးသမီးများ၏ ပညာရေးတတ်မြောက်မှုမှာ (၅၀%) ဟုပြော၍ အမျိုးသမီးတစ်ဦးမှ ငြင်းခန်၍ အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာထဲတွင် ပညာတတ်မြောက်မှုများပြားသည် (၅၀%) မကဟု ငြင်းခန်ရာ အမျိုးသမီးများ၏ ပညာတတ်မြောက်မှုသည် ၈၀% ရှိသည်။ မိဘများသည် ကိုယ်ရွာနှင့် ကိုယ့်ကျောင်းဖြစ်သည့်အတွက် ပညာရေးဖိုင်တွင် ကျောင်းပြီးဆုံးသည့်အထိ ထားကြသည်။ တစ်ရွာလုံးနှင့် ခြံကြည့်လျှင် အမျိုးသမီးများ၏ ပညာတတ်မြောက်မှုမှာ (၈၀%) ရှိသည်ဟု ဝိုင်းဝန်းဆုံးဖြတ်လိုက် ကြပါသည်။

အမျိုးသားများ၏ ပညာတတ်မြောက်မှုမှာ ၉၀% ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ အမျိုးသားများ သည် ရွာရှိကျောင်းများတွင် တတ်ရသည့်အတွက် စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေသော်လည်း ပညာရေးကို ဦးစားပေး၍ မိဘများကထားကြသဖြင့် ပညာတတ်မြောက်မှု

များပြားကြသည်ဟု ပြောကြပါသည်။ အရင်း အမြစ်ပေါ်လမ်းလှမ်းမှီသုံးစွဲမှုမှာ အမျိုးသမီးများသည် ၅၀% ရှိပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ဈေးဆိုင်များတွင် အငှားလုပ်ခြင်း၊ ကောက်စိုက်၊ ကောက်ရိတ်၊ ဈေးရောင်းခြင်းနှင့် နေ့စားလိုက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကိုသာ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများသည် ကြမ်းတမ်းသော အလုပ်အကိုင်များကို လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ အမျိုးသမီးများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု ရှိခြင်းကြောင့် တောတိုးခြင်း၊ ပင်လယ်ထွက်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို မလုပ်ကိုင် နိုင်ကြပါ။

အမျိုးသားများ၏ အရင်းအမြစ်ပေါ်လက်လှမ်းမှီသုံးစွဲမှုမှာ ၉၀% ရှိပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ကုန်ထမ်းခြင်း၊ လယ်စာရင်းငှားလုပ်ခြင်း၊ ပင်လယ်ထွက်ခြင်း၊ ဂါးစီးခြင်း၊ ဖောင်စီးခြင်း၊ လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ အမျိုးသားများသည် အလေးအပင် များထမ်းခြင်း၊ ညအိပ်ညနေသွားလာနိုင်ခြင်း အရင်းအမြစ်ပေါ်လက်လှမ်းမှီသုံးစွဲမှုများပါသည်ဟု ပြောကြပါသည်။ လုံခြုံမှုအားမေးရာ အမျိုးသမီးများ၏ လုံခြုံမှုမှာ ၉၀% ရှိပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ အမျိုးသားများမရှိသော်လည်း ဘေးပတ်ဝန်းကျင်၏ စောင့်ရှောက်မှုရှိခြင်း၊ သစ္စာရှိခြင်း၊ အိမ်ထဲတွင်နေထိုင်၍ အိမ်အလုပ်များနှင့် လုံးပန်းနေခြင်း၊ ဥပဒေ ပြဌာန်းထားခြင်း၊ ကျေးရွာတွင် လိင်ကိစ္စအရှုပ်အရှင်းမရှိခြင်းတို့ကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် လုံခြုံမှုရှိကြပါသည်။ အမျိုးသားများ၏ လုံခြုံမှုမှာ ၁၀၀% ရှိပါသည်။ အကြောင်းအရင်းမှာ ကိုယ့်ကိုယ့်ကြည်မှုရှိပြီး အကြောင်းရင်းမှာ ခွန်းအားဗလကြီးခြင်း၊ ခုခံနိုင်စွမ်းရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာ ပိုင်ဆိုင်မှုမှာ အမျိုးသမီးများ ၈၀% ရရှိပြီး အမျိုးသားများမှာ ၉၀% ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ တန်းတူညီမျှ ချစ်ချစ်ခင်ခင်ခွဲဝေသုံးစွဲခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းမှာ ရေလုပ်ငန်းနှင့် လယ်လုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်သည်။ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်မှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပေါ်ပါက ရေလုပ်ငန်းလုပ်ဆောင်သော သူများမှာ အသက်အန္တရာယ် ထိခိုက်သည်အထိ စိုးရိမ်ရပါသည်။ ရေလုပ်သားများသည် ပိုက်လှေများ အခြားလုပ်ဖက်ကိရိယာများလည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးနိုင်ပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ကိုင် သော လယ်သမားများမှာလည်း သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် လယ်များပျက်စီးခြင်း၊ မျိုးစပါးများ ပျက်စီးခြင်း၊ လယ်ထွန်စက်များ၊ ကျွဲ၊ နွားများနှင့် အခြားလုပ်ဖက်ကိရိယာများလည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံး နိုင်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပါက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းပစ္စည်းများ ပိုမို ခံနိုင်ရည်စွမ်းရှိအောင် လှေများကို ခိုင်ခံ့အောင်ပြုလုပ်ထားခြင်း၊ ပိုက်များကို သိမ်းဆည်းပြီး လုံခြုံသောနေရာများတွင် ထားရှိခြင်း၊ မျိုးစပါးများကို ရေမစိုစေရန်ထားပြီး လုံခြုံစိတ်ချသော နေရာများတွင် ထားရှိခြင်း၊ လယ်ကွင်းတာများမြှင့်ထားခြင်းများပြုလုပ်ထားရပါမည်။ ရပ်ရွာအတွင်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် အတားအဆီး ဖြစ်စေသော အရာများမှာ မုန်တိုင်းနှင့် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းကာလတွင် ရေလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများက ပိုမိုလျှင်မြန်စွာ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ကြသည်။ ရပ်ရွာရှိ မိသားစုများသည်

အရေးပေါ် အခြေအနေတွင် ငွေကြေး၊ လက်လှမ်းမှီယုံသုံးစွဲနိုင်ရန် ကျေးရွာ လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများ ထံမှ အတိုးနှုန်းဖြင့် ချေးယူသုံးစွဲကြရပါသည်။

သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကို ရရှိနိုင်မှု

ရပ်ရွာအဖွဲ့ဝင်	သူတို့ကိုနောက်ဆုံးမှန်တိုင်း လွန်ကဲသည့် ဖြစ်ရပ်များ အကြောင်း ဘယ်လိုအသိပေး ခဲ့လဲ	သူတို့ဘယ်လိုဆက်သွယ်ရေး နည်းလမ်း ကိုရရှိကြသလဲ
အမျိုးသား	ကျေးရွာထဲတွင် မိုက်ဖြင့်လိုက်လံအော် အဖွဲ့အစည်းများ ချိတ်ဆက်မှုဖြင့်သိရှိရ	ဖုန်း ၊ ရေဒီယို
အမျိုးသမီး	ကျေးရွာထဲတွင် မိုက်ဖြင့်လိုက်လံအော် အဖွဲ့အစည်းများ ချိတ်ဆက်မှုဖြင့်သိရှိရ	ဖုန်း ၊ ရေဒီယို
ကလေး	ကလေးအချင်းချင်း မိသားစုများ၏ ပြောကြားခြင်း	လူကြီး၊ ရေဒီယို၊ တီဗီ
အခြားအုပ်စု ရောဂါဖြင့်နေထိုင်သူ များအုပ်စု၊ သက်ကြီးပိုင်းသည်	အဖွဲ့အစည်းများမှ သွားရောက်ပြောကြား ခြင်း၊ မိသားစုများ	ရေဒီယို ၊ တီဗီ

ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် အဓိကလှိုင်းများမှာ ရေဒီယို၊ ရုပ်မြင်သံကြားလှိုင်း၊ ဖုန်း၊ မြို့နယ်၏ သတင်းပေးချက်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများ၏ သတင်းများမှ ရရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်မှုမှာ အချိန်နှင့်တပြေးညီ ရှိပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတု ဆိုင်ရာများကိုလည်းရရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကြိုတင် သတိပေးခြင်း၊ လုပ်ငန်းများကိုလည်း အဖွဲ့အစည်း များမှ ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ နောက်ဆုံးရေကြီးသတင်းနှင့် မှန်တိုင်းသတင်းများကို ကျေးရွာထဲတွင် မိုက်များ၊ အသံချဲ့စက် များနှင့် လိုက်လံသတင်းပေးလေ့ရှိပါသည်။ ကျေးရွာထဲတွင် အထိ ရောက်ဆုံး သတင်းပေးနိုင်မှုမှာ ရေဒီယို၊ ဖုန်း၊ တီဗီ၊ မြို့နယ်ကြေးနန်းရုံးတို့ဖြစ်ပါသည်။ ထိခိုက်လွယ်သူ များကို အကောင်းဆုံး သတင်းပေးနိုင်မှုမှာ အဖွဲ့အစည်းများကိုယ်တိုင် သွားရောက်သတင်းပေးခြင်းဖြစ် ပါသည်။ မိသားစုများ၊ အိမ်ထောင်စုများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများကို ကာကွယ်နိုင်ရန် ကြိုတင် သတင်းပေးခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ ကြိုတင်သတင်းရရှိသောကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပစ္စည်းများကို လုံခြုံစိတ်ချရသောနေရာများသို့ ရွှေ့ပြောင်းထားနိုင်ပါသည်။

ပဋိပက္ခကိုစစ်ဆေးခြင်း

ရပ်ရွာအတွင်းတွင် တင်းမာမှုများနှင့် ပဋိပက္ခများတွင် ပတ်သက်သူများမှာ ပါတီဝင်များဖြစ်သည်။ ပါတီဝင်များသည် မဲဆွယ်စည်းရုံးမှုများကြောင့် ကျေးရွာရှိ ရွာသူ/သားများ အချင်းချင်း သွေးကွဲကြရပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်မူများကို အမျိုးသားများသာ အဓိက ဆုံးဖြတ်ချက်ချလေ့ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးခေါင်းဆောင် အနည်းစုသာ ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ကြရပါသည်။ ကျေးရွာရှိ ဘေးပယ်ခံရသူများမှာ ဆင်းရဲသော အုပ်စုဖြစ်ပါသည်။ သူတို့သည် ကျား၊မ လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရသည့်အတွက် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်လျှင် အများဆုံး ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မတူညီသည့် ဆောင်ရွက် မှုများမှာ ခေါင်းဆောင်းပိုင်းများကသာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ဆင်းရဲသော အုပ်စုများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစား ခြင်းမရှိကြပါ။ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် မတူညီသည့် စွမ်းအားပါဝါများမှာ အာဏာရှင်များနှင့် လုပ်ငန်းရှင်ကြီးများက ကျေးရွာ၏ လုပ်ငန်းအများစုကို လွှမ်းမိုးလုပ်ကိုင်ကြပြီး ဆင်းရဲသောသူများသည် သူတို့၏ ချုပ်ကိုင်မှုကိုခံကြရပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် တင်းမာမှုများကိုဖော်ထုတ်ရန် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးက သင့်တော်ပါသည်။ အရာဝတ္ထုများကို ဆက်သွယ်ရန် ပံ့ပိုးပေးသည့်သူများမှာ ကျေးရွာရှိ အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့်နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာ အန္တရာယ်များ	မုန်တိုင်းဖြစ်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းစသည့် ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ကလေးများ ညက်ရည်ထုံထိုင်းခြင်း၊ ကိုယ်လက်အင်္ဂါချို့တဲ့ခြင်း၊ ရူးသွပ်ခြင်း၊ အသက်များဆုံးရှုံးနိုင်	ကလေးများကို ဘေးလွတ်ရာသို့ရွှေ့ပြောင်း ထားခြင်း၊ ကလေးများကို ထိခိုက်လွယ်သူများ အဖြစ် ဦးစားပေးစဉ်းစားရန်၊ ဘေးအန္တရာယ် ဗဟုသုတများ ဖြန့်ဝေပေးရန်။
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊အိမ်တွင်း အန္တရာယ်များ	အိမ်အလုပ်များကူလုပ်ရင်း မြေအန္တရာယ် များ ကြုံတွေ့နိုင်၊ ရေကြီးနေခြင်းတွင် သွားလာရင်းဖြင့် ရေနစ်နိုင်။	ကျေးရွာတွင် ကလေးများကို မြေအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာများပေးရန်၊ မိဘများက ကလေးများကို ဂရုစိုက်ရန်၊ ကျေးရွာတွင် ဆေးဝါးများအလှူအလောက် ထားရန်
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ကျေးရွာနှင့်သက်ဆိုင်သောလုပ်ငန်းများကို လုပ်ရာတွင် ကလေးများကို ပါဝင်ခွင့်မရှိ ခြင်း၊ ကလေးများပါဝင်ခွင့်ကို ဦးစားမပေး သည့်အတွက် ကလေးများလုပ်ချင်သည့် အလေ့အကျင့်ပျက်လာ	ကလေးများကိုရပ်ရေးရွာရေးတွင် ပါဝင်ခွင့်ပေး ခြင်း၊ လိုအပ်လျှင် ကလေးများကိုဦးဆောင်ခိုင်း ခြင်း၊ ကလေးများလုပ်တတ်အောင် လူကြီးများက သင်ကြားပေးခြင်း
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲ များ	မိသားစုစားဝတ်နေရေးခက်ခဲသည့်အခါ ကျောင်းတက်ရင်း ဈေးရောင်းရသည်၊ ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးများ ကျောင်း	ကလေးမိဘများကို စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေ မည့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီး ပေးရန်၊ ပညာရေးနှင့်ပတ်သက်သော

	မတက်နိုင်၊ ထမင်းနပ်မှန်ရန်အတွက် ကလေးအချို့ မိသားစုကိုဦးဆောင်နေခြင်း	အသိပညာများ ကလေးမိဘများကိုပေးရန်
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	အပူရှိန်ပြင်းသောကြောင့် ကလေးများ အရေပြားပေါ်တွင် ယားနာပေါက်ခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပြီးချိန်တွင် သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါဖြစ်ခြင်း	နေပူရှိန်ပြင်းလျှင် မိဘများကကလေးများကို နေပူထဲမထွက်ခိုင်းခြင်း၊ အရိပ်ရှိသော နေရာတွင်ဆော့ခိုင်းခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်း၍ ပြင်ထွက်ခိုင်းခြင်း
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိသားစုစားဝတ်နေရေးကြောင့် ကျောင်းမတက်နိုင်ခြင်း၊ ကျောင်းတက်ချင်စိတ်မရှိခြင်း၊ မိဘကိုယ်တိုင်က ပညာမတတ်သောကြောင့် သားသမီးကိုကျောင်းထားရမှန်းမသိခြင်း	မိဘများကို ကလေးပညာသင်ကြားနိုင်အောင် တိုက်တွန်းပေးခြင်း၊ ကလေးမိဘများမှတစ်ဆင့် ကလေးကျောင်းတက်ချင်စိတ်ရှိလာအောင် ဗဟုသုတများဖြန့်ဝေပေးရန်
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်ခြင်းကြောင့် ကလေးများရေနှစ်နိုင်ခြင်း၊ သစ်ပင်များ မျော့ပါထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ ပိနိုင်ခြင်း၊ မြေအန္တရာယ်ရှိခြင်း၊ ရေနံပိတ်သက်သော ပြဿနာများဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်း၊ အသက်အန္တရာယ်များထိခိုက်နိုင်ခြင်း	ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သည့် ဗဟုသုတများကို သင်ခန်းစာတစ်ခုအနေဖြင့် သင်ကြားပေးရန် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်၍ ဘေးလွတ်ရာသို့ရွှေ့ပြောင်းပေးရန်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြင်စလူမြို့နယ်၊ သစ်ပုတ်အုပ်စု၊ ကွင်းပေါက်ကျေးရွာ၏ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ၏ သုံးသပ်ရာတွင် ကလေးများကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာတွင် အန္တရာယ်များသည်။ ဆော့ကစားခြင်းကြောင့် ကျိုးပက်ခြင်း မိဘများရိုက်၍ဆုံးမခြင်း၊ မွေးရာပါကိုယ်အင်္ဂါများ ချွတ်ယွင်းမှုများရှိပါသည်။ ၎င်းများဖြစ်လျှင် ကလေးများမှာ စိတ်မကောင်းခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်း၊ အားငယ်ခြင်းတို့ကို ခံစားရပါသည်။ ကလေးများ ဤသို့ခံစားရလျှင် အကောင်းဆုံးဖြေရှင်းပေးနိုင်သော နည်းလမ်းများမှာ အားပေးစကား ပြောပေးခြင်း၊ စိတ်ချမ်းသာအောင်ထားပေးခြင်း၊ အကောင်းဆုံး ပြုစုပျိုးထောင်ပေးခြင်း တို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အိမ်တွင်း အန္တရာယ်များတွင် ကလေးများသည် မိမိတို့၏ ညီငယ်၊ ညီမငယ်များကို ကြည့်ရှုထိန်းရခြင်း၊ မိဘများစီးပွားရေး အခြေအနေကြောင့် ကျောင်းထွက်ရခြင်းကြောင့် ပညာရေးနှောင့်နှေးခြင်းများ ရှိပါသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ကလေးများသည် စိတ်မကောင်းခြင်း၊ ဝမ်းနည်းခြင်းများကို ခံစားရပါသည်။ ၎င်းခံစားချက်များ ကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်သော နည်းလမ်းမှာ မိဘများကိုအသိပေးခြင်း၊ ကလေးများကို အားပေးစကားပြောပေးခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ပါသည်။ ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်မှုသည် ကွင်းပေါက်ကျေးရွာတွင် ကလေးများကိုပါဝင်ခွင့် အပြည့်အဝ ပေးထားပါသည်။ ဘာသာရေးတွင် ရပ်ရေးရွာရေးတွင် ပါဝင်ခွင့်ပေးထားပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကလေးများသည် ဖျော်ရွှင်ကြပါသည်။ ထို့သို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ကလေးများကို ကျေးရွာမှပါဝင်ခွင့် အပြည့်အဝပေးထားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

စားဝတ်နေရေးအခက်ခဲများသည် မိဘများစီးပွားရေး မပြေလည်သောကြောင့် ကလေးများကို ကျောင်းမထားနိုင်ခြင်းကြောင့် ကလေးများသည် ခိုးခြင်း၊ ပုက်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်လာကြပါသည်။ ၎င်းကို ဖြေရှင်းနိုင်သော အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းမှာ ရပ်ရွာမှ ကူညီပံ့ပိုးခြင်း၊ မိဘများကိုနားလည်အောင် ဆွေးနွေးပေးခြင်း တို့ဖြင့် ဖြေရှင်းပေးနိုင်ပါသည်။ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကလေးများသည် ရေမသန့်ခြင်း၊ မိဘများ ဂရုမစိုက်ခြင်းတို့ကြောင့် ကလေးများသည် ကျန်းမာရေးထိခိုက်ခြင်း၊ အသက်ဆုံးရှုံးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ် နိုင်ပါသည်။ ၎င်းအတွက်ဖြေရှင်းရန် မိဘများကို အသိပေးခြင်း၊ ကလေးများကို ဂရုစိုက်စေခြင်း၊ သောက်ရေသန့် ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။ ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများတွင် ကလေးများသည် မိဘများ အဆင်မပြေသောကြောင့် ကျောင်းထွက်ရခြင်း တို့ကြောင့် ဝမ်းနည်းခြင်း၊ စိတ်အားငယ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာကြပါသည်။ ထို့သို့ဖြစ်လျှင် မိဘများကိုအသိပညာပေးခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်မှုများ တွင် ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုဖြစ်လျှင် ခလေးများသည် အသက်ပါသေဆုံးနိုင်ခြင်း ကိုယ်အင်္ဂါများ ချွတ်ယွင်းနိုင်ခြင်းများဖြစ်လျှင် ဝမ်းနည်းကြေကွဲခြင်း၊ စိတ်အားငယ်ခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာ နိုင်ပါသည်။ ထို့သို့ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လျှင် လုံခြုံသောနေရာ တွင်ထားခြင်း၊ အားပေး စကားပြောခြင်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ ပိုးလောင်း ကျေးရွာ၏ ရပ်ရွာအခြေပြု ကြိုတင်သတိပေးစနစ်ကို သုံးသပ်ရာတွင် -

- ၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေများကို ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်ပင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဖြစ်ပြီးသော ဘေးအန္တရာယ်များကိုလည်း စာရင်းပြုစုထားပါသည်။
- ၂။ ဒေသအတွင်း ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသော အန္တရာယ်များကိုလည်း စောင့်ကြည့်လေ့ရှိပါသည်။
- ၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများမှာ အဖွဲ့အစည်းများအချင်းချင်း ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လေ့ ရှိပါသည်။
- ၄။ ကြိုတင်သတိပေးရေး စနစ်တွင် TV၊ ဖုန်း၊ ရေဒီယို၊ မြို့ပေါ်ရှိ သတင်းအချက်အလက်များကို ရယူပြီး အချိန် နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာထဲတွင် လိုက်လံသတင်းပေးလေ့ ရှိပါသည်။
- ၅။ ဒေသအတွင်းဖြစ်ပေါ်တတ်သော ဘေးအန္တရာယ်များကို ကျေးရွာအတွင်းတွင်မြေပုံများ၊ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများ ကြိုတင်ပြုလုပ်ထားသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- ၆။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များမှာ အလွန်အားကောင်းသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။
- ၇။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်သတိပေးချက်များမှာ သဘာဝဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အဖွဲ့များထားရှိခြင်း၊ တာဝန်ဝတ္တရားများခွဲဝေထားရှိခြင်း၊ (VDMC) အဖွဲ့များ ထားရှိခြင်း။

လုပ်ငန်းစဉ်များရေးဆွဲထားခြင်း၊ အရေးပေါ် ဆောင်ရွက်မှုများ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း၊ အရေးပေါ် ခိုလှုံရာနေရာများ ခွဲခြားထားခြင်း၊ အစားအစာ နှင့် သောက်သုံးရေများကို ပြင်ဆင်ထားသော အစီအစဉ်များထားရှိခြင်းကို တွေ့ရပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို ဆန်းစစ်ရာတွင် စီမံကိန်းဧရိယာသည် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဥပဒေအရ ကာကွယ်ထားသော နယ်မြေအနီးတွင်မရှိပါ။ သစ်ပင်သစ်တောများလည်း ပြန်းတီးမှုမရှိခြင်း၊ လယ်ယာမြေ များလည်း ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရေလုပ်ငန်းများအပေါ် သက်ရောက်မှုမရှိခြင်းများ တွေ့ရှိရပါသည်။ စီမံကိန်းသည်ကျေးရွာ၏ အဆောက်အဦများ ဒေသဓလေ့များကိုလည်း ထိခိုက်မှုမရှိခြင်းကို တွေ့ရပါသည်။ လူနေထိုင်မှု စနစ်များကိုလည်း ထိခိုက်မှုမရှိခြင်း၊ ဆူညံသံများကို ထုတ်လွှင့်မှုမရှိခြင်း၊ ညစ်ညမ်းမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများလည်း ထုတ်လွှင့်မှုမရှိခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်မှုမရှိခြင်းများကို တွေ့ရှိရပါသည်။ စီမံကိန်းကြောင့် ဒေသ၏ အရင်းအမြစ်များ ထိန်းသိမ်းမှုပုံစံများကိုလည်း သိရှိရပြီး ဒေသလိုအပ်ချက်များကိုလည်း သိရှိရပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ်	ရာသီ	ကျရောက်ချိန်တွင်းကာလ	ပြင်းအား	အချိန်	သတိမပေးမီ	သတိပေးပြီး	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတော	နှိုင်းယှဉ်ချက်ရလဒ်
ရေလွှမ်းမိုးမှု	*	**	*	-	-	-	-	**	**	၈
ဆူနာမီ (ရေလှိုင်း)	*	*	*	***	-	-	-	*	*	၈
မြေအန္တရာယ်	**	***	-	-	-	-	-	**	**	၉
မိုးကြိုး	**	*	*	-	-	-	-	**	**	၈
သီးနှံဖျက်ပိုးအန္တရာယ်	***	*	***	-	-	-	-	***	***	၁၃
မုန်တိုင်း	*	*	***	***	-	*	**	***	***	၁၇

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင်းရှိ ရွာသူရွာသားများကြိုတွေ့ရသော ဘေးအန္တရာယ်များမှာ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ဆူနာမီ(ရေလှိုင်း)၊ မြေအန္တရာယ်၊ မိုးကြိုး၊ သီးနှံဖျက်ပိုးအန္တရာယ်၊ မုန်တိုင်း(နာဂစ်)တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာတွင်ရေလွှမ်းမိုးမှုအန္တရာယ်မှာ (၁) ကြိမ်မျှသာဖြစ်ပြီး မိုးဦးကာလနှင့် မိုးနှောင်းကာလများတွင် ဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ ရေတက်လာလျှင် ပင်လယ်ဒေသ ဖြစ်သည့်အတွက် တက်ရေကျရေရှိသောကြောင့် အချိန်ကာလကြာရှည်စွာ တက်နေခြင်းမရှိပဲ ဒီရေအတက်အကျကဲ့သို့ အချိန်နှင့်တက်ကျမှု ရှိပါသည်။ ဒီရေတက်၍ လွှမ်းမိုးမှုသည် တောင်တန်းဒေသများကဲ့သို့ ရေစီးသန်ခြင်း၊ အရှိန်ပြင်းစွာ တက်ခြင်းမရှိပဲ ပုံမှန်ရေတက်သည့် အခြေအနေမျှသာ ရှိပါသည်။ ရေကြီးမှုဖြစ်လာလျှင်နှင့် ဖြစ်ပြီးကာလကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန် သတင်းပေးမှုများ မရှိပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ပင်လယ်ဒေသ၏ ဒေသဓလေ့များကြောင့် ဖြစ်သည်။ ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် လူအသက်အန္တရာယ်များကို မထိခိုက်သော်လည်း လယ်ယာမြေ ပျက်ဆီးမှုများစွာ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ လယ်ယာမြေလုပ်ကိုင်မှုမှာ များပြားသောကြောင့် ကျေးရွာတစ်ခုလုံးနှင့် ခြံကြည့်လျှင် စီးပွားရေးထိခိုက်မှုမှာ အတန်အသင့်လောက်သာ ရှိပါသည်။ ထိုရေလွှမ်းမိုးမှုကို ကျေးရွာအပေါ် သက်ရောက်မှု အားလုံးကို နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အမှတ် (၈) မှတ်ဖြင့် ဖော်ပြပါသည်။ ထို့နောက် ဆူနာမီရေလှိုင်းသည်လည်း ပိုးလောင်းကျေးရွာသို့ ကျရောက်ပါသည်။ သို့သော်မကြာခဏ တက်ရောက်ခြင်း မဟုတ်ပဲ (၁) ကြိမ်မျှသာ ရောက်ရှိဖူးပါသည်။ ထိုဆူနာမီရေလှိုင်း သည် မိုးဦးကျကာလတွင်သာဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပြီး တစ်နေ့ပြီးတစ်နေ့ ဆက်တိုက်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မဟုတ်ပဲ တစ်နေ့တည်းသာ ကျရောက်ပါသည်။ ဆူနာမီရေလှိုင်းသည် အလွန်ပင်မြန်၍ အရှိန်ပြင်းထန် ပါသည်။ မည်သို့ပင် ပြင်းထန်သော်လည်း ကျေးရွာရှိလူများ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ထိခိုက်ခြင်းမရှိဘဲ ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဆူနာမီရေလှိုင်းကို ပိုးလောင်းကျေးရွာအနေဖြင့် အမှတ်ဖြင့်ပြုလျှင် (၈) ဟုသာ ဖော်ပြပါသည်။ ထို့နောက် ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် မြေအန္တရာယ် လည်း ရှိပါသည်။ ထိုမြေအန္တရာယ်မှာ မကြာခဏ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ မည်သည့်အချိန်တွင်မဆို မြေအန္တရာယ်မှာ ကျရောက်နိုင်သည်။ မြေအန္တရာယ်ကြောင့် လူသေမှုများလည်း ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့်မြေအန္တရာယ်အား ပိုးလောင်းကျေးရွာအနေဖြင့် အမှတ်ဖြင့်သတ်မှတ်လျှင် (၉) မှတ်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ဆက်လက်၍ ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် မိုးကြိုးအန္တရာယ်သည်လည်း ကျရောက်ပါသည်။ မိုးကြိုးသည် မိုးတွင်းကာလတွင် တခုတည်းသောကာလတွင်သာရောက်ရှိပြီး မိုးကြိုးအန္တရာယ်သည် စီးပွားရေးနှင့်ဆိုင်သော လယ်သုံးစက်ကိရိယာများ ပျက်စီးခြင်းနှင့် ကျွဲ၊ နွား၊ တိရစ္ဆာန်များပျက်စီးခြင်း၊ လူသေမှုများရှိသောကြောင့် ပြင်းထန်ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အမှတ်ဖြင့်သတ်မှတ်လျှင် (၉) မှတ်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် သီးနှံဖျက်ပိုးအန္တရာယ်လည်းရှိပါသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ကျေးရွာ၏လယ်ယာများသို့ ဖျက်ဆီးခြင်းမှာ ပြင်းထန်လှသည်။ သို့သော်လည်း မိုးများသည့် ရာသီတစ်ခုတွင်သာ ကျရောက်ပါသည်။ ပိုကျရောက်ဖျက်ဆီးမှုမှာ စပါးပင်စဖြစ်ချိန်မှစ၍ သီးနှံရိတ်သိမ်း ချိန်ထိ

ကျရောက်၍ ပြင်းထန်လှသည်။ စပါးပင်များမှာလည်း ဆုံးရှုံးမှုပြင်းထန်လှပါသည်။ နောက်ဆုံးအနေဖြင့် ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် မုန်တိုင်းအန္တရာယ်မှာလည်း ကျရောက်ပါသည်။ ပြင်းထန်လှသော မုန်တိုင်း (နာဂစ်) မှာ တစ်ကြိမ်မျှသာ ကျရောက်ခဲ့ပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ မိုးတွင်းကာလတွင်သာ ကျရောက်ပြီး မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်မှုမှာ ကြာရှည်၍ပြင်းထန်ပါသည်။ ထိုမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ရန် ရှိကြောင်းလည်း သတင်း မီဒီယာများမှ ကြေငြာချက်ထုတ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း လူထုမှာ သတိမပြုမိသောကြောင့် လူ့အသက်အန္တရာယ်နှင့် အိမ်၊ စွာပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှုများပြားပြီး ပြင်းထန်ဆုံးဖြစ်ပါသည်။ မုန်တိုင်းပြီးနောက် တွင်လည်း သတိပေးမှုများထပ်မံကြေငြာပါသည်။ ကြေငြာသော်လည်း ပစ္စည်းကိရိယာများ မရှိသောကြောင့် နားထောင်ရန်မရှိကြတော့ပါ။ ထို့ကြောင့်ထိုမုန်တိုင်းအား အမှတ်ဖြင့် သတ်မှတ်လျှင် ပိုးလောင်းကျေးရွာ အနေဖြင့် (၁၇) ဖြစ်သည်ဟု သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထိုအန္တရာယ်များသည် ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် အမှတ်တကယ်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ပျက်စီးမှုများမှာလည်း ဖြစ်ခဲ့ကြောင်းကို အမှတ်များဖြင့် သုံးသပ်ပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	ရာသီဥတုသက်ရောက်မှု	ရေရှားပါး	အပူပြင်း	သီးနှံ ပျက်စီး	ကျန်းမာရေးထိခိုက်ခြင်း	ရ မှတ်	အ ဆင့်
၁။	ရေရှားပါးခြင်း	x	ရေရှားပါး	ရေရှားပါး	ရေရှားပါး	၃	၁
၂။	အပူပြင်းခြင်း		x	အပူပြင်း	အပူပြင်း	၂	၂
၃။	သီးနှံပျက်စီးခြင်း			x	ကျန်းမာရေးထိ ခိုက်ခြင်း	၀	၄
၄။	ကျန်းမာရေးထိခိုက်ခြင်း				x	၁	၃

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာလူထု ကြုံတွေ့ခံစားနေမှုများကို သိသာထင်ရှားစွာဖြင့် တွေ့ရပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုများအဖြစ် ကွင်းမကြီးကျားချောင်းကျေးရွာတွင် နွေအခါတွင် ရေရှားပါးခြင်းသည် နွေအခါတွင်ခက်ခဲစွာကြုံတွေ့ရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုဖြစ်သည် နွေအခါအပူချိန် မြင့်မားမှုများရင်ဆိုင်နေရပြီး သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးများ၏ ကျန်းမာရေးကိုလည်း ထိခိုက်စေပါသည်။ အပူရှိန်မြင့်မားမှုကြောင့် သီးနှံများပျက်စီးခြင်း၊ ပိုးမွှားကျခြင်းကြောင့် သီးနှံများအထွက်တိုးမှုကို ထိခိုက်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကွင်းမကြီး ကျားချောင်း ကျေးရွာသည် ရေရှားပါးခြင်း ပြဿနာကို နေ့စဉ် ကြုံတွေ့ရပြီး နေပူပြင်းခြင်းကိုလည်း နေ့စဉ် ကြုံတွေ့ရပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း
 မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

မိုးလေဝသ အချက်အလက် (ရာသီဥတု ရာဇဝင်၊ မိုးလေဝသဗေဒ)	မကြာသေး ခင်ကာလ ၁ - ၂ လ	ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်မှု	လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက် (မိုး/ဇလခန့်မှန်း ချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တဆက်တည်း စောင့်ကြည့် လေ့လာခြင်း
ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင်ဖြစ် သွားခဲ့သော ဘေးအန္တရာယ် များသည် များသောအားဖြင့် မေ၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်လများတွင် အဖြစ်များ - ၂၀၁၆ ခုနှစ် မတ်၊ ဧပြီလများတွင် အပူရှိန်အလွန်ပြင်း	အလွန်ပူပြင်းခြောက်သွေ့	အပူရှိန်အလွန် ပြင်းသော ကြောင့် အရေပြားယား ယံခြင်း၊ သောက်သုံးရေရှား ပါးခြင်း၊ အပူလွန်ကဲမှု ကြောင့် တိရိစ္ဆာန်များ သေ ခြင်း	အပူပြင်း၊ မိုးအနည်းငယ် ဝင် ရောက်	-	ရေများကိုစနစ် တကျသို လှောင်မည်၊ ကန်များကို ပြုပြင်မည်၊ တစ်ရွာလုံးရေ ကို စနစ်တကျအ သုံးပြုမည်၊ ကျေးရွာတွင်း ဘေးအန္တရာ ယ်များနှင့် သက်ဆိုင် သော အဖွဲ့အစည်းမျ ား၏ နှိုးဆော်တိုက် တွန်းမှုများကို လိုက်နာမည်။	-

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးအန္တရာယ်မှတ်တမ်းများအရ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သော လများမှာ မိုးတွင်းကာလများဖြစ်သည့် မေ၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်လများသည် အဖြစ်များကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် အသက်အန္တရာယ်များ ပစ္စည်းဥစ္စာများ ဆုံးရှုံးကြပါသည်။ ထို့အပြင်စိတ်ဒဏ်ရာများလည်း ရရှိခဲ့ကြသည်ဟု သိရှိခဲ့ကြရပါသည်။ လွန်ခဲ့သော (၂) လခန့်အချိန်တွင် အလွန်အပူချိန်ပြင်းထန်ခြင်းကို ခံစားခဲ့ရပါသည်။ ထိုသို့အပူချိန်ပြင်းထန်ခြင်း သည် ယခုနှစ်တွင် ပို၍ပူပြင်းသည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။ ထိုသို့ ပူပြင်းသည့်ဒဏ်ကြောင့် အရေပြားယားယံသည့် ဝေဒနာများ၊ သောက်သုံးရေများနည်းလာခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များ သေကြေခြင်းများ ကြုံတွေ့ကြရပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် မိုးအနည်းငယ်ရွာသော်လည်း

အပူချိန်မှာဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ထိုသို့ကြုံတွေ့နေရသော ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် လာမည့်နှစ်များတွင် ရေများကိုစနစ်တကျသိုလှောင်ခြင်း၊ ကန်များကိုပြုပြင်ခြင်း၊ ရေကို စည်းကမ်းရှိစွာ အသုံးပြုခြင်း၊ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ထားပါသည်။ ပိုးလောင်းကျေးရွာသည် နယ်မြေရဲစခန်းများ၊ စစ်တပ်များ၊ NGO အဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေခြင်းကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနေသော်လည်း တစ်ရွာလုံး အတိုင်းအတာ နှင့် ခိုလှုံနိုင်မည့် အဆောက်အဦများ၊ အဆောက်အဦးသို့သွားသည့်လမ်းများ၊ ကြိုတင်သတိပေးရေးနှင့် ပတ်သက်သော ဗဟုသုတများကို ဆက်လက်ပြုလုပ်ပေးရန် လိုအပ်သေး သည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ
 ၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

အကြောင်းအရာ	လမ်းပြုပြင်ခြင်း	တံတားအသစ်ပြုလုပ်ခြင်း	ရွာပတ်တာ(သို့) လယ်ပတ်တာ	မိုးရေလှောင်ကန်ပြုပြင်	ရမှတ်	အဆင့်
လမ်းပြုပြင်ခြင်း		လမ်းပြုပြင်ခြင်း	လမ်းပြုပြင်ခြင်း	လမ်းပြုပြင်ခြင်း	၃	၁
တံတားအသစ်ပြုလုပ်ခြင်း			တံတားအသစ်ပြုလုပ်ခြင်း	တံတားအသစ်ပြုလုပ်ခြင်း	၂	၂
ရွာပတ်တာ(သို့)လယ်ပတ်တာ				ရွာပတ်တာ(သို့)လယ်ပတ်တာ	၁	၃
မိုးရေလှောင်ကန်ပြုပြင်					၀	၄

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာမြို့နယ်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာမှုအပေါ်တွင် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းအတွက် လုပ်ဆောင်ကြမည့်လုပ်ငန်းများမှာ - လမ်းပြုပြင်ခြင်း ကြောင့် ရွာသူရွာသားများ ဆေးရုံသို့ သွားလာရာတွင် အလွယ်တကူသွားရောက်နိုင်ခြင်း၊ ကလေးများပညာသင်ကြားရာတွင် သွားလာရေးလွယ်ကူခြင်း၊ တံတားအသစ် ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရွာ၏ ရွာ၏ဖြတ်လမ်းတံတား ဖြစ်သောကြောင့် အလွယ်တကူသွားလာနိုင်ပြီး တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ မြန်ဆန်စွာသွားလာနိုင်သည်။ ရွာပတ်တာ(သို့) လယ်ပတ်တာ ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် လယ်များကောင်းလာပြီး စီးပွားရေးများပိုမို အဆင်ပြေလာနိုင်သည်။ ကျေးရွာထဲသို့ ရေလွှမ်းမိုးမှုများလည်း သက်သာလာနိုင်ပြီး အိမ်များရေမြုပ်ခြင်း၊ လမ်းများပျက်စီးခြင်းကို လည်း ကာကွယ်နိုင်ပါသည်။ မိုးရေလှောင်ကန်ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းကြောင့် ရေကောင်းရေသန့်များလည်း ရရှိနိုင်ပြီး ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရှိရွာများလည်း ရေကောင်းရေသန့်များ ရရှိပြီး ကျန်းမာရေးကိုလည်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ အထောက်အကူဖြစ်စေပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

လုပ်ငန်းစဉ်များ	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်	စုစုပေါင်း
လမ်းပြုပြင်ခြင်း	-		-	-	-	-	
			ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး အတွက် ကောင်းမွန်လာမည်။	၃	သွားလာရေးကောင်းမွန်လာမည်။ ရှယ်တာ၊ကွက်သစ်၊ ဆေးရုံ ဆက်သွယ်ရေးလမ်းများကောင်းမွန်လာမည်။	၃	၆
တံတားအသစ် ပြုလုပ်ခြင်း	အချိန်ပေးရသဖြင့် ဝင်ငွေ လျော့မည်	၁	-	-	-	-	၁
	ဖြတ်လမ်းဖြစ်သည့် အတွက် လုပ်ငန်းခွင်သွားရန် မြန်ဆန်မည်	၂	တစ်နေရာမှ တစ်နေရာ သွားလာရေးလွယ်ကူမည်	၂	-	-	၄
ရွာပတ်တာ (သို့) လယ်ပတ်တာ	-		-	-	-	-	
	လယ်များကောင်းမွန်လာ မည်	၂	-	-	ရွာအတွင်းရေလွှမ်းမိုးမှုများ သက်သာမည်။လမ်းများ ရေမြုပ်ခြင်းမှ သက်သာမည်	၂	၄
မိုးရေလှောင်ကန် ပြုပြင်ခြင်း	-	-	-	-	-	-	-
	ရေကောင်းရေသန့်များ ရရှိ	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ရွာများနှင့် လူမှု ဆက်ဆံရေး	၂	ပတ်ဝန်းကျင်ရွာများရေလာ ခပ်ရာတွင် ရေကောင်းရေ	၂	၆

မည်။ ရေများများလေ ၁၆ နိုင် ပါက ကျေးရွာဝင်ငွေတိုး မည်		ပိုကောင်းမည်	သန့်များရရှိမည်။	
---	--	--------------	------------------	--

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ လပွတ္တာခရိုင်၊ ပြင်စလူမြို့၊ ပိုးလောင်းအုပ်စု၊ သာယာကုန်း ကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းပြုလုပ်ခြင်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အကျိုးအမြတ်ကို သုံးသပ်ရာတွင် သာယာကုန်းကျေးရွာတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် သောက်ရေ အတွက် စက်ရေတွင်းတူးခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာတွင်း သောက်ရေရရှိပြီး၊ ရေဝယ်မသောက်ရ၍ ငွေကုန်ကြေးကျသက်သာပြီး၊ စိုက်ပျိုးရေးအတွက်လည်း ကောင်းမွန်ပါသည်။ လူမှုရေးအရ သောက်ရေကောင်းမွန်စွာရရှိ၍ ဘာသာရေးပွဲတော်များကို ကောင်းမွန် စွာပြုလုပ်သဖြင့် သဘာဝပတ်ကျင်ဝန်ကျင်လည်း ကောင်းမွန်ပါသည်။ မိုးရေလျှောင့်ကန်ပြုလုပ်ခြင်းအ တွက် မြေနေရာရာပေးရပြီး ငွေကုန်ကျများခြင်း၊ အချိန်ပေးရခြင်းစသည့် များကြုံတွေ့ရပါသည်။ လူမှုရေးအရ ပဋိပက္ခမရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်အနေဖြင့်လည်း ထိခိုက်နစ်နာမှုမရှိပါ။ သောက်သုံးရေလုံ လောက်ပြီး ပတ်ဝန်းသစ်ညစ်ညမ်းမှုလည်း လျော့ကျစေပါသည်။ ထို့နောက် တံတား ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်ရာတွင် ရွာသူ/သားများ စီးပွားရေးအရ အလုပ်အကိုင်ပျက်ခြင်း၊ အချိန်ပေးရခြင်းရှိပါသည်။ လူမှုရေးအရ ထိခိုက်မှုမရှိပါ။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အရင်းအမြစ်များလည်း ထိခိုက်ပျက်စီးမှုမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်း လေကာပင်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် စီးပွားရေးအရ အလုပ်ပျက်နိုင်ပါသည်။ လူမှုရေးအရပဋိပက္ခရှိနိုင်ပါ သည်။ ပတ်ဝန်းကျင်အရ ထိခိုက်မှုမရှိပါ။ လေကာသစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အိမ်ထောင်ပရိဘောဂများ အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ကမ်းပါးပြိုခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်ခြင်း သစ်ပင်များကောင်းမွန်စွာ ကြီးထွားရှင်သန်ပါက လေထုညစ်ညမ်းမှုကို လျော့ကျစေပြီး ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်းမှ ကာကွယ်ပေးပြီးလေကောင်းလေသန့်များရရှိပါသည်။ သက်ကယ်ကုန်းဖို့ခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေးအရ အလုပ်ပျက်ပြီး အချိန်ကြာမြင့်စွာပေးရပါသည်။ လူမှုရေးအရ ထိခိုက်မှုမရှိပါသော်လည်း ပတ်ဝန်းကျင်မြေနေရာများ ပျက်စီးနိုင်ခြင်း၊ သစ်ပင်များခုတ်လှဲခြင်းတို့ကြောင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေပါသည်။ သာယာကုန်း ကျေးရွာတွင် သက်ကယ်ကုန်းတူးဖော်ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေးအရ ငွေကုန်ကျမှု ရှိသော်လည်း ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက လူ၊ တိရစ္ဆာန်များ ခိုလှုံနိုင်ပြီး ဘေးကင်း လုံခြုံမှုရှိပါသည်။ ကြိုတင်သတိပေးခြင်းအားဖြင့် စီးပွားရေးအရ ထိခိုက်မှုမရှိပါ။ လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အရလည်း ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုမရှိပါ။ ကြိုတင်သတိပေးခြင်းအားဖြင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ပါက စီးပွားရေးအရ ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှီသိမ်းဆည်းနိုင်ပြီး လူမှုရေးအရ ထိခိုက်လွယ်အုပ်စုများကို ဘေးကင်းရာသို့ အချိန်မှီ ရွှေ့ပြောင်းပေးနိုင်ပါသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ကို လည်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကာကွယ်ထား၍ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ လျော့နည်းစေပါသည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းအမျိုးအစား	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေလုပ်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်
လမ်းပြုပြင်ခြင်း (ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်လာလျှင် ပြေးလမ်းအဖြစ် အသုံးပြုရန်/ ကျောင်းသား/သူများအတွက် အနီးဆုံးနှင့် အဓိက လမ်းအဖြစ် အသုံးပြုခြင်း)	ကျေးရွာသူ/သားများနှင့် ကျောင်းသား/သူများ	ပေ (၁၁၀၀) ကွန်ကရစ်လမ်း၊ ကွန်ကရစ်လောင်းမည့် ပညာရှင်များနှင့် ကျေးရွာသူ/သားများ	ရွာ၏မြောက်ဘက် ဆိုင်ကလုံးရှယ်တာနှင့် ရွာလမ်းမကြီး ပြေးလမ်းကြား	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ	ကျပ်သိန်း (၄၅) သိန်း		၁.၆.၂၀၁၆ မှ ၃၁.၇.၂၀၁၆
တံတားအသစ် ဆောက်လုပ်ခြင်း (ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင် ဖြတ်သန်းသွားလာရန်အတွက် အသုံးပြုရန်၊ ကျောင်းသား/သူများအတွက် အနီးဆုံးနှင့် အဓိက တံတားအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန်)	ကျေးရွာသူ/သားများနှင့် ကျောင်းသား/သူများ	ကွန်ကရစ်တံတား၊ ကွန်ကရစ်လောင်းမည့် ပညာရှင်နှင့် ကျေးရွာသူ/သားများ	ရွာ၏မြောက်ဘက် ဆိုင်ကလုံးရှယ်တာနှင့် ရွာလမ်းမကြီး ပြေးလမ်းကြား	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ	ကျပ်သိန်း (၃၅) သိန်း		၁.၆.၂၀၁၆ မှ ၃၁.၇.၂၀၁၆
လယ်ပတ်တာ (သို့) ကျွန်းပတ်တာ	လယ်သမားများ	မြေသားတာ၊ လုပ်အား၊ မြေတူးစက်	ရွာ၏ အရှေ့ဘက်နှင့် မြောက်ဘက်	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ	ကျပ်သိန်း (၅၀၀) သိန်း		မြေတူးဖော်စက် (၂) လ လုပ်အား (၆) လ
မိုးရေလျှောင့်ကန် (ရိုးပြေးသားကန်များကို ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း)	တစ်ရွာလုံး	ကျေးရွာလုပ်အား	ကျေးရွာအတွင်းရှိ ကန်အားလုံး	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ	ကျပ်သိန်း (၃၀) သိန်း		(၂) လအတွင်း အပြီးလုပ်မည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပိုးလောင်းကျေးရွာတွင် ရာသီလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်လာမှုအပေါ် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော လုပ်ငန်းများကို ကျေးရွာအနေဖြင့် ရေရှည်တည်တံ့အောင် ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများအားလုံးကို ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာချိန်တွင် ခိုလှုံရာနေရာများသို့ သွားလာရေးကောင်းမွန်အောင်နှင့်အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်ရေး၊ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ သည် မိုးတွင်းကာလ ပညာရေးအတွက် အခက်အခဲများကို အဆင်ပြေချောမွေ့စေရေးအတွက် ရွာလမ်းမတံတားပြုပြင်ခြင်းနှင့် တည်ဆောက်ခြင်း၊ ကျေးရွာအနေဖြင့် လယ်သမား မိသားစုများလည်း များပြားပြီး မိမိတို့၏လုပ်ငန်း အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းကို မထိခိုက်ရန်အတွက် လယ်ယာမြေများ ပျက်စီးဆုံးမမှုများကို ကာကွယ်နိုင်ခြင်း၊ ယခင်နှစ်များကဲ့သို့ အပူချိန် မပြင်းထန်သော ကာလများတွင် သောက်သုံးရေကို အခက်ခဲမရှိ၍ ယခုကာလ အပူချိန်ပြင်းထန် နေသောအချိန်များတွင် ရေရှားပါးမှုပြဿနာလည်း ကြုံတွေ့နေရပြီး ရေကန်များကို ပြန်လည်ပြုပြင်ပြီး တစ်ရွာလုံးအနေဖြင့် လုံလောက်လျှင် ဤကျေးရွာအနေဖြင့် အထက်ဖော်ပြထား သော အခက်ခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်လျှင်ပင် ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို ရေရှည် တည်တံ့စွာ တည်ဆောက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ထို့နောက်ထိခိုက်လွယ်မှုကို လျော့ချစေသောလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ၎င်းတို့၏အကျိုးဆက်များ အားလည်း ဖော်ပြပြီး ထိုလုပ်ငန်းများသည် ဤကျေးရွာအနေဖြင့် လိုအပ်နေကြောင်းကိုလည်း ဖော်ပြပါမည်။ ပထမဦးစွာ လမ်းမချင်းဆက်လမ်းအား ပြုပြင်ခြင်းနှင့် အသစ်ကွန်ကရစ်လမ်း လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိသော ကျောင်းသားကျောင်းသူများသည် ဤလမ်းကို အဓိကအသုံးပြုကြပြီး ခက်ခဲစွာသွားလာရပါသည်။ ထိုလမ်းသည် ကွန်ကရစ်လမ်းကောင်း တခုပြုလုပ်လိုက်လျှင် ကျောင်းသားများ၏ပညာရေးကို ကောင်းကျိုးများစွာ ရရှိပါသည်။ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာလျှင် ခိုလှုံရာနေရာသို့သွားလာလျှင်လည်း ယင်းလမ်း သည်လူဦးရေ တဝက်လောက်၏ အဓိကအားထားရာလမ်းဖြစ်သောကြောင့် ယခုလို ကွန်ကရစ်လမ်း ဖြစ်ပါက ထိခိုက်မှုကို လျော့ချစေပါသည်။ ထိုလမ်းသည်လည်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ ဈေးသည်များ၏အဓိက အားထားသောလမ်းဖြစ်ပြီး လက်ရှိအချိန်တွင် ရွှံ့များဖြစ်နေသောကြောင့် အလွန်အလွန်ခက်ခဲလှသည်။ လမ်းကောင်းသွားလျှင် စီးပွားရေး ပါ အဆင်ပြေလှပါသည်။ ဆက်လက်၍ အထက်တွင်ဖော်ပြနေသော လမ်း၏ဆက်သွယ်ရေးချောင်းတံတားကို ကွန်ကရစ် တံတားပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် လမ်းတွင်ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ကောင်းကျိုးများကို ရရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့နောက်ကျေး ရွာ၏အခက်အခဲနှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အဟန့်အတားတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေသော ရေလွှမ်းမိုးခြင်းကြောင့် စီးပွားရေးကို ထိခိုက်နေရသော လယ်သမားများသည် မိမိတို့၏ စီးပွားရေးပျက်ပြားမှုများကြောင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများတွင် ပါဝင်၍ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိပဲ မိမိတို့မိသားစု၏ စားဝတ်နေရေးကို တစ်ဖက်တစ် လမ်းဖြစ်သော မြစ်ကမ်းပါးများတွင် ရှာဖွေနေရပြီး ဘေးဒဏ်ကိုရင်ဆိုင်ပြီး သေကြေပျက်စီးမှုများကို ကြုံတွေ့ နေရသောကြောင့် တစ်ရွာလုံးကို ရေကြီးမှုဒဏ်မှကာကွယ်နိုင်သော ရွာပတ်တာကို လုပ်ဆောင်လျှင် လယ်သမားမိသားစုများ၏ စီးပွားရေးကိုထိခိုက်မှုလျော့ချပြီး ကျေးရွာ၏

ရေကြီးခြင်း ရေလျှံခြင်းများကို မကြုံရနိုင်သော ကြောင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို ဖြစ်စေသည်။ ထို့နောက်ပိုးလောင်းကျေးရွာအနေဖြင့် ယခင်နှစ်များမှာ သောက်ရေကို လုံလောက်စွာ ရရှိသော်လည်း ယခုကာလတွင် အပူချိန်ပြင်းထန်ပြီး သောက်ရေရှားပါးနေပါသည်။ ထို့ကြောင့်ဝမ်းရောဂါများလည်း ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။ မုန်တိုင်းများ ရေကြီးမှုများကြောင့်လည်း သောက်ရေကန်များကို ရေငံလွှမ်းမိုးပြီး သောက်ရေရှားပါးမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် သောက်ရေကန်များကို ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်းအားဖြင့်လည်း ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို ပြုလုပ်သောလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်စာပိုဒ်များတွင် ဖော်ပြခဲ့သောလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် အကျိုးဆက်များ ကျေးရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို ခံနိုင်ရည်ရှိအောင် လုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ပိုးလောင်းကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကော်မတီဝင်များ ပံ့ပိုးမှုအစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ(၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ

နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာသဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့် ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ပင်မကော်မတီ (VDMC) ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို မိမိရပ်ရွာလူထုလက်ခံ လာစေရန်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အသိပညာပေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း။
- မိမိတို့၏ကျေးရွာအတွင်း၌ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်/ အားသာချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ် များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများကို စနစ်တကျထိန်း သိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန်ရယူခြင်း / ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုနှင့် ကျေးရွာအတွင်းအခြားလူမှုရေးအဖွဲ့များ ပူး ပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေးဆိုင်ရာ သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ရယူခြင်း၊ လိုအပ် သောအကူအညီများ ရယူခြင်း။
- ရံပုံငွေ/ လည်ပတ်ငွေများ ရှာဖွေခြင်းနှင့်အတူ စနစ်တကျထားရှိပြီး တိုးပွားအောင် နည်းလမ်းရှာဖွေ ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ် (ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိချိန်)

- မှန်ကန်ခိုင်မာသော အရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက်အလက်များ အား အချိန်နှင့်တပြေးညီရယူခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း။
- ဘေးကင်းလုံခြုံရာ လမ်းကြောင်းများ လမ်းညွှန်ပြသထားရှိခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးဝါးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် နေရာချထားရေးနှင့် အခြားလိုအပ် သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် လူဦးရေစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း နှင့် ပျောက်ဆုံး၊ ကျန်လှုပ်စာရင်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။
- မလိုလားအပ်သော လူမှုရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး ကြိုတင် ပြင်ဆင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရန်။
- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် Taskforce များကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ရေး (အစား အစာ၊ သောက်သုံးရေ၊ ယာယီနေထိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့် ရှောက်မှု) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကူညီဆောင်ရွက် ခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လုပ် ဆောင်ခြင်း။ (ဥပမာ- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ နေအိမ်များနှင့် ပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်)
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ ပြင်ဆင်ပေးခြင်း။
- နောက်ဆက်တွဲ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး အစီအမံများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- ဒေသတွင်း အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း များတွင် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုများပေးရန်။
- ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လိုအပ်သော အကူအညီများရယူခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး အစီအ စဉ်များတွင် ရေရှည်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစား လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း။

ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ကျေးရွာပြည်သူများအား ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန်များအား အသိပညာပေးခြင်း၊ အသိပညာ ပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ပိုစတာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- မုန်တိုင်းအရောင်နှင့် အဆင့်များအား ကျေးရွာလူထုသိရှိရန် ပညာ ပေး ပြောကြားခြင်း။
- မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်၍ ကျေးရွာပြည်သူများအား အချိန်မီ သတိပေးခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေးစနစ်များအား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့် ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးကင်း ရာ လမ်းကြောင်းပြခြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု များ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအား အချိန် မှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနှင့်လိပ်စာများကို ကြိုတင်ရှာဖွေ စုဆောင်းထားခြင်း။
- သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ၌ အခြား Taskforce များနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု များကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ရရှိသည်နှင့် ကျေးရွာလူထုကို ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ် သူများကို ဘေးကင်းခိုလှုံရာ နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရန် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာ လူထုသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် ကော လဟာလများ မဖြစ်ပေါ်စေအောင် သတိပြုဆောင်ရွက်ရန်။
- VDMC ပင်မကော်မတီသို့ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် အခြား Taskforce များနှင့် လိုအပ်သ လို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC နှင့် Taskforce များထံ အကြောင်းကြားရန်နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ပူး ပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိပ်စာများ၊ လိုအပ်သော သ တင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းပြီဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ် သော အန္တရာယ်အကြောင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန် ပေးခြင်း။ (ဥပမာ-ဝမ်းရောဂါ၊ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါ၊ မီးဘေး၊ ဓာတ် လိုက်ခြင်း....စသည့်)

ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောကာလများတွင် အရေးပေါ်လိုအပ်သော စက်ကိရိယာများ၊ အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှန်ပြင် ဆင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး သင်တန်းများတက်ရောက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ ကျင့်ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဒေသတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ နှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းနှင့် ကျေးရွာလူထုကိုလည်း လုပ်ဆောင်တတ်စေရန် သင်တန်းပေး ခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြ လေ့ကျင့်စေခြင်း။
- အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားခြင်း။

- ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား နေအိမ်တွင် လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန် ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ပေးရန် လိုအပ်သူများစာရင်းနှင့် ကျေးရွာလူဦးရေ စာရင်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင် စုဆောင်းထားခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေ သတ်မှတ်ထားခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အရေး ပေါ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ခြင်း သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ရန်နှင့် အရေးပေါ်ပြေးလမ်း ဆိုင်း ဘုတ်များ ပြသထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ အသင့်ပြင် ဆင်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ချိန်ဆက်ရယူခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် VDMC ကော်မတီမှဆောင်ရွက် နေသော လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ပျောက်ဆုံးသူများကို စာရင်းပြုစုထားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း ချိန်တွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ချက်ချင်းလုပ် ဆောင် နိုင်ရန် Early Warning and First Aid Taskforces နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှုများ လုပ်ဆောင် ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- Early Warning အဖွဲ့ထံမှ ဘေးကင်းရှင်းကြောင်း သိရှိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC သို့ အကြောင်းကြားပြီး အခြား အဖွဲ့များနှင့်ပူးပေါင်းကာ တာဝန်ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- လိုအပ်သော လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းခြင်းများကို ကျေးရွာလူထု အကူအညီနှင့် ချက်ချင်းရှင်းလင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးကြီးလူနာများကို First Aid အဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေး ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦမှ ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုး မှုများပေးရန်နှင့် ထိခိုက် လွယ်သူများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း (နေအိမ် မပျက်စီးပါက)
- VDMC ကော်မတီမှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကူညီပေးခြင်း။

ရှေးဦးသူနာပြုရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ကျေးရွာသို့အသိပ ညာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် အရေးပေါ် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများအား စုဆောင်းထားရန်နှင့် ရက်လွန်မှု မရှိစေရန်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သောဖြည့်တင်းမှုများ အချိန်မှန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အရေးပေါ်ဆေးကုသမှု ပြုလုပ် နိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် ဒေသအ တွင်းရှိ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြု လုပ်ထားနိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့်အတူ ထိခိုက်လွယ်သူများ ပြောင်း ရွှေ့ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီ မှုများပေးခြင်း။
- ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူများ၊ အားငယ်နေသူများနှင့် နှလုံး ရောဂါရှိသူများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားပေး နှစ်သိမ့်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တာဝန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ် ထားခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦအတွင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ သူများအား ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောလူနာများကို နီးစပ်ရာဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ်သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ လုပ်ဆောင် ထားရန်နှင့် သတိပေးနှိုးဆော်မှုများပြုလုပ်ထားရန်။
- သေပျောက်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် VDMC ကော်မတီကို လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် နေအိမ်ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သလို ကူညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ ကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ကူညီပို့ဆောင်ပေးခြင်း။
- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို အချိန်မှန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုပေးခြင်း။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

လပွတ္တာမြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာများ၏ ဖုန်းနံပါတ်များ

စဉ်	ဌာနအမည်	ဌာနအကြီးအကဲအမည်	ရုံးဖုန်း (၀၄၂-)	လက်ကိုင်ဖုန်း
၁	မြို့နယ်ရဲ	ရဲမှူးဦးတင်မောင်ဌေး	၈၀၁၃၃/၁၃၄	၀၉-၂၀၀၀၈၄၆
၂	တရားရုံး	ဦးသန်းဇော်ဦး	၈၀၁၁၇	၀၉-၂၅၆၁၆၀၂၈
၃	ဥပဒေ	ဒေါ်နေခြည်ထွေး	၈၀၆၀၄	၀၉-
၄	စိုက်ပျိုးရေး	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၄၁၃	၀၉-၂၅၀၄၄၈၁၂၃
၅	မြေစာရင်း	ဦးသန်းအောင်	၈၀၁၂၇	၀၉-၂၅၀၇၅၆၄၄၉
၆	ဆည်မြောင်း	ဦးမျိုးမြင့်အောင်	၈၀၁၃၀	၀၉-၇၈၃၇၉၆၉၆၇
၇	ကုန်သွယ်မြှင့်တင်ရေး	ဦးအောင်မြင့်ဦး	၈၀၄၁၄	၀၉-၄၂၂၅၁၆၁၁၁

၈	စည်ပင်	ဦးကျော်ကျော်	၈၀၁၃၂	၀၉-၄၂၂၄၈၂၈၄၉
၉	ကုန်တင်ကုန်ချ	Dr. စိုးလှိုင်ဝင်း	၈၀၁၁၂	၀၉-၄၂၂၅၀၁၆၆၆
၁၀	ပြန်/ဆက်	ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည်	၈၀၁၂၃	၀၉-၂၅၄၄၆၄၅၇၇
၁၁	စီမံကိန်း	ဒေါ်အေးအေးသန်း	၈၀၁၁၆	၀၉-၇၉၅၉၁၃၅၇၂
၁၂	သစ်တော	ချစ်သန်းထွန်း	၈၀၁၂၂	၀၉-
၁၃	ငါးလုပ်ငန်း	ဦးဇေလတ် (ဒု - ဦးစီး)	၈၀၁၂၆	၀၉-၇၈၂၀၇၁၇၀၃
၁၄	ဆောက်လုပ်ရေး	ဦးကျော်ဦး	၈၀၁၂၈	၀၉-၇၇၆၆၄၆၂၉၄
၁၅	ရေကြောင်း	ဦးမြင့်ဦး	၈၀၁၂၁	၀၉-၂၅၀၁၈၂၄၄၇
၁၆	စာတိုက်	ဒေါ်ဝေဝေ	၈၀၅၈၆	၀၉-၉၆၂၁၅၂၅၇၅
၁၇	ပညာရေး	ဒေါ်သန်းသန်းဦး	၈၀၆၀၅	၀၉-၄၂၂၄၉၂၄၄၈၂
၁၈	လဝက	ဦးကျော်စွာမိုး	၈၀၁၁၅	၀၉-၅၃၉၆၅၅၁
၁၉	ကျန်းမာရေး	ဦးကျော်နိုင်ဦး	၈၀၁၂၀	၀၉-၈၅၇၈၆၈၈
၂၀	လျှပ်စစ်	ဦးမင်းဇော်ဇော်လွင်	၈၀၀၃၂	၀၉-၂၅၁၇၇၃၀၀၅
၂၁	မီးသတ်	ဦးကျော်မျိုးမြင့်	၈၀၇၀၄	၀၉-၄၂၅၀၀၅၈၅၅
၂၂	အား/ကာ	ဦးသိန်းဇံ	၈၀၀၇၈	၀၉-၇၇၇၄၇၅၈၀၀
၂၃	စိုက်/ဘဏ်	ဦးမျိုးတင့်	၈၀၁၁၃	၀၉-၇၈၈၉၅၄၆၅၉
၂၄	အခွန်	ဦးနေလင်း	၈၀၀၈၃	၀၉-၇၈၇၄၆၄၀၆၀
၂၅	ရုပ်သံ	ဦးထွန်းထွန်းဝင်း	၈၀-	၀၉-၂၅၄၄၆၀၀၅
၂၆	မိုက္ကရို	ဦးဘိုဘို	၈၀၅၈၈	၀၉-၈၅၇၈၀၀၀
၂၇	စက်မှုလယ်ယာ	ဦးတင့်ဇော်	၈၀၀၃၃	၀၉-၇၉၈၉၁၀၆၂
၂၈	သမ	ဦးညွန့်ဆွေ	၈၀၅၂၀	၀၉-
၂၉	စီး/ဘဏ်	ဦးနိုင်ဦး	၈၀၅၂၀	၀၉-၄၉၇၄၄၃၂၀
၃၀	တိုင်းရင်းဆေး	ဒေါ်ယုဝါဌေး	၈၀-	၀၉-၂၅၀၂၃၃၆၃၇
၃၁	ကျေး/ဖွဲ့	ဦးအောင်ကျော်မျိုး	၈၀၇၁၄	၀၉-၄၅၈၀၃၂၈၅၀
၃၂	ဆက်သွယ်ရေး	ဦးအုန်းကျော်	၈၀-	၀၉-၈၅၅၂၉၂၅ ၊ ၀၉-၄၂၃၀၀၁၂၄၈